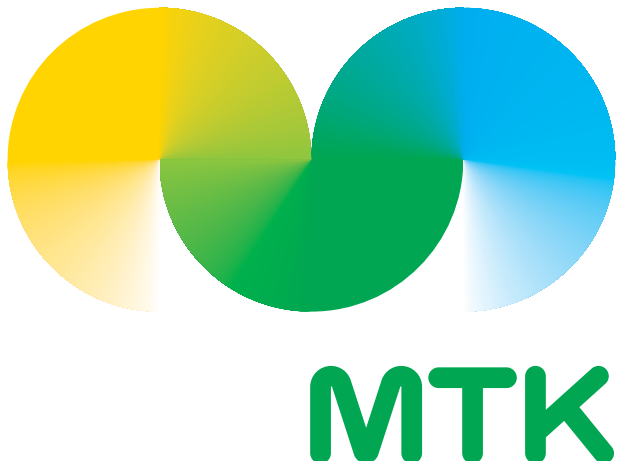

Elinvoimaisen maaseudun puolesta

**Etelä-Savo
Pohjois-Savo
Pohjois-Karjala
Keski-Suomi**

Maataloustuottajain Itä- ja Keski-Suomen liittojen tiedotuslehti 2015

**Toisen polven
luomuviljelijät
Kalliolan tilalla
Haukivuorella**

**Veljesten maa-
talousyhtymä
toimii selkeällä
työnjaolla**

**Veitonmäen tilalla
Jämsässä
naudanlihan
suoramyyntiä**

Puhtaat ratkaisut biotalous- kärkitavoitteina

Kysyimme maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaiselta, kuinka Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman biotalouden kärkihankkeet ovat lähteneet liikkeelle. Haastattelimme myös neljää kansanedustajaa, maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Jari Leppää (kesk) sekä valiokunnan jäseniä Markku Eestilää (kok) ja Teuvo Hakkarista (ps). Mukana on lisäksi ympäristövaliokunnan jäsen Petri Honkonen (kesk).

Hallituksen alkutaival maaseudun silmin

Ei ole helppoa olla päätöksentekijä tämän päivän Suomessa. Jos toimii hitaasti ja harkiten, niin voittoa vätykseksi. Jos taas toimii rivakasti, niin tilanne on kuin kuuluisalla palokunnalla: väärin sammutettu.

Sipilän hallituksen tärkein tavoite on selvä: velaksi eläminen on lopetettava. Siihen ei ole paljon lisättävää. Suomen talous ei kasva ja kansakunta velkaantuu hirmuista vauhtia. Lääkkeet tilanteen oikaisemiseksi ovat pakotakin kipeitä. Hallitus ei voi laistaa paljon puhuttuja rakenteellisia uudistuksia.

Suomalaiselle maatalousyrittäjälle talouden oikaiseminen on välttämätöntä. Koko ruokastrategiamme perustuu laadun tuottamiseen. Kustannustasomme on korkea, joten bulkilla ei pärjää. Köyhtyvä kansa ei laadusta perusta.

Sama koskee myös maaseudun kasvavaa palvelutuotantoa. Elämme maksukykyisistä kuluttajista. Samoin uusiutuvia luonnonvaroja jalostava teollisuus tarvitsee vakaan ja kilpailukykyisen toimintaympäristön.

Julkisen talouden leikkaukset osuvat sekä maaseutuun että kaupunkiin. Juustohöylä on todet-

tu menojen leikkaajana huonoksi, joten säästöjä on saatava uudella tavalla toimien. MTK:lla on työsarkea siinä, että riittävät julkiset palvelut turvataan myös maaseudun asukkailla ja yrityksille.

Myönteistä on, että osa hallituksen kasvunostuksista kohdistuu maaseudulle. Biotalous on kärkihankkeiden aatelia. Se tuo kasvua ja työtä vain silloin, jos maaseudulla kasvavat luonnonvarat saadaan sujuvasti markkinoille. Laitetaan liikenneverkko ja yritystoiminnan kannattavuus kuntoon, niin kansantalous saa vahvan biosysteemin.

Suomen metsät kasvavat puuta enemmän kuin koskaan. Metsänomistajat kuitenkin vanhenevat, joten lupaus sukupolvenvaihdosten sujuvoittamisesta on tervetullut. Puun tarjonta kasvaa luontevasti kysynnän kasvun myötä. Hallituksen tavoitteet toteutuvat näköpiirissä olevien teollisten investointien toteutuessa.

Byrokratian peikko on tarkoitus nujertaa tällä hallituskaudella. Tätä suomalainen maatalousyrittäjä on odottanut ja vaatinut. Annoimme itse asiassa koko hankkeelle hyvän alkusysäyksen viime vuoden tilaisuudessamme Seinäjoella. Nyt on tekojen aika.

Osa turhasta byrokratiasta on kotitekoista, osa Brysselin tuomaa. Nitraattiasetuksen pahimpien virheiden korjaaminen on hyvä alku. EU:n maatalouspolitiikan selkeyttäminen tulee myös vastaan tällä hallituskaudella. Viljelijöiden tyytymättömyys tuli hyvin esille Brysselissä järjestetyssä mielenosoituksessa, johon myös MTK osallistui näkyvästi.

Maatalouden talousahdingon korjaaminen ei saa olla tekemätön paikka, vaikka valtion kassa ammittaa tyhjyyttään. Kriisi on seurausta kovista päätöksistä suurvaltapolitiikassa. Venäjän raja sulkeutui ja menetysten taakka kaatui maataloudelle. Yhteisesti aiheutettu ongelma on kannettava yhdessä. Odotamme, että Sipilän hallitus ja EU kykenevät tekemään oikeita ja oikeudenmukaisia päätöksiä suomalaisen ruuantuotannon pelastamiseksi.

Kestävin tie on maatalous- ja ruokamarkkinoiden kilpailun tervehdyttäminen. Kovin moni ei enää kiistä kaupan ylivalan nopeaa kasvua. Tilanteen korjaaminen on ollut luvattoman hidasta. Maatalousyrittäjät odottavat paljon luvatuista kilpailulain uudistukselta. Oikeus reiluun kaupankäyntiin kuuluu myös viljelijälle.

MTK on pitkään vaatinut maanomistajan kuituneiden oikeuksien vahvistamista. Tässä mielessä hallituksen ohjelma on lupauksia herättävä. Lunastuslaki uudistetaan ja pakkosuojelusta siirytään vapaaehtoisuuteen.

Hallituksen tavoitteet ovat hyviä myös maankäytön ja kaavoituksen uudistuksessa. Valtaa ollaan siirtämässä paikalliselle tasolle, minne se ehdottomasti kuuluu. Tästäkin MTK:n viestiä on kuunneltu. Keskushallinnon ote maaseutualueiden kehittämisessä on kiristynyt jo useamman hallituksen ajan. Täyskäänös on tarpeen ja tukee tavoitettamme elinvoimaisesta maaseudusta.

Hyväkään hallitusohjelma ei muuta sitä tosiasiaa, että maatalous on nyt ahtaammalla kuin koskaan EU-aikana. Jaksaminen on koetuksella sekä taloudellisesti että henkisesti. Työtä hyvinvoinnin eteen ei saa unohtaa. Tämä koskee sekä valtiota että meitä jokaista yhteisessä järjestössämme.

Juha Marttila
MTK:n puheenjohtaja
juha.marttila@mtk.fi

Kuva: Jaana Kankaanpää

Kattavat neuvontapalvelut, huippu-
asiantuntijat veloituksetta käytettävissäsi

Laajat ja laadukkaat, edulliset sekä
nopeat laboratoriopalvelut

Suomalaista maitoa
maailmanluokan taitoa!

Osuuskunta
ItäMaito

Osuuskunta
Tuottajain Maito

Osuuskunta
MAITOSUOMI

SYKSYN SATOA!

Talonpojan vuosikello alkaa olla siinä vaiheessa, että rehuvarastot pitäisi olla täynnä ja lantalat tyhjä. Osalla alueemme tiloilla rehuvarastot eivät täytyneet aivan toivotulla tavalla ja valtaosalla tyhjän lantalan rinnalla on myös tyhjä pankkitili.

Vuosi 2015 on ollut jo tähän mennessä erittäin raskas viljelijälle niin henkisesti kuin fyysisesti. Viljelijä on toki tottunut kovaan työhön ja välillä jopa ylipitkiin työpäiviin luonnonolosuhteiden niin vaatiessa. Tämä vuosi on kuitenkin koetellut viljelijää poikkeuksellisen raskaasti.

Kansainvälisen politiikan maksumiehiksi olemme joutuneet alentuneiden tuottajahintojen kautta, jota vielä lähellä oleva osuuskaupparyhmä tukee ns. halpuuttamiskampanjalla.

Suomalaisten virkamiesten perisynti byrokraattisuus on Mavin myötävaikutuksella iskenyt tukimaksatusten siirtymiseen, mikä on aiheuttanut tilojen maksuvalmiuden olennaisen kiristymisen ja jopa romahtamisen.

Rahoittajien tiukentuneet rahoituskriteerit ja ehkä myös ymmärryksen puute nopeasti muuttuvassa tilanteessa ovat lisänneet maksuvalmiusahdinkoa osassa Itä- ja Keski-Suomea. Lisäksi pankkifuusiot ovat tuoneet uusia toimintatapoja, jotka eivät ole vielä asiakkaille tuttuja.

Suomalaisen talonpojan jaksaminen on siis ollut todella kovilla ja siitä ovat eri yhteiskuntatohot olleet jopa huolissaan. Kuitenkin tähän jaksamisen-

gelmaan valtiovalta tarjoaa ratkaisuksi lomitussjärjestelmän leikkauksia ja heikennyksiä.

Yllä olevan tekstin ei ole tarkoitus lamaannuttaa maaseudun toimijoita, vaikka se on vain tilannekatsaus alueemme tämän hetken arjen tilanteesta.

Voidaan sanoa, että edunvalvonnalla on tekemistä ja haasteita. Edunvalvonnan haasteita lisää vielä koko Suomen taloudellinen tilanne.

Muutama vuosi sitten arvostelimme voimakkaasti Kreikan valtion taloudenpitoa. Suomi on tällä hetkellä ajautumassa samaan taloudelliseen ahdistukseen, ellei yhteiskuntamme talouden ja rakenteen ongelmiin puututa voimakkaasti. Juustohöylä ei nyt riitä.

Suomi on ennenkin noussut laman kynsistä. Nyt laman taittamiseen eväät löytyvät biotaloudesta, eli maaseudulta ja monipuolisesta maaseutuuyrittäjyydestä.

Biotalousvankalla veturilla, metsäteollisuudella, on menossa merkittävät investoinnit vientimme edistämiseen. Raaka-aine taas sijaitsee maaseudulla ja lisääntyvä raaka-aineen kysyntä luo työtä ja toimeliaisuutta myös jäsenkuntaamme.

Bioenergia on jo lähtenyt hyvin liikkeelle ja on varmasti tulevaisuuden yksi avainsektoreista.

Bioenergian tuottaminen on kuitenkin pääomavaltainen sektori, joka tarvitsee kehittyäkseen yhteiskunnan panoksia ja tuotekehitystä.

**KOOLTAAN KOMPAKTI.
SUORITUSKYVYLTAÄN
YLIVOIMAINEN.**

VALTRA

Tiloilla on suuria ja pieniä töitä.
Rakensimme yhden traktorin tekemään ne kaikki.

Uusi Valtra N-sarja on kooltaan kompakti ja teho-paino -suhteeltaan ylivoimainen luokassaan. Työn tarkkuus saavutetaan ketterällä käsiteltävyydellä ja esteettömällä näkyvyydellä.

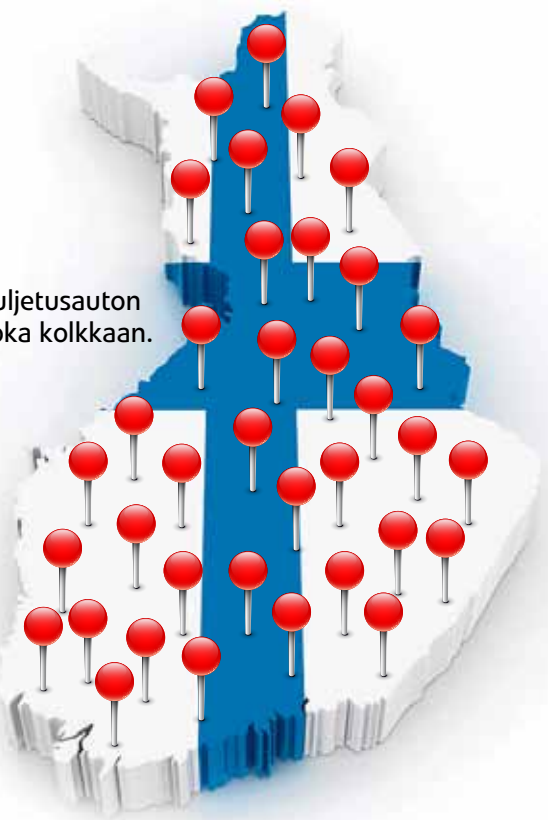
Kaikissa uusissa N-malleissa on Valtra Smart -telemetriavalmius vakiona. Et ehkä tarvitse isoa traktoria, mutta ansaitset sen tuomat edut. Kysy omalta Valtra-myyjältäsi mahdollisuutta koeajaa tämä Valtra-uutuus.

Kysy lisää! AGCO Suomi Oy
020 45 0501 tai www.valtra.fi

**YOUR
WORKING
MACHINE**

**Palveluksessanne,
Suomi!**

Vain Atrian eläinkuljetusauton
matka vie maan joka kolkkään.

LIHAKUNTA

AtriaSika

AtriaNauta

ITIKKA
OSUUSKUNTA

Syöttötariffin muuttaminen koskemaan myös maatilakokoluokan yksiköitä antaisi varmasti alueemme maataloilille kaivattuja lisäkate-euroja.

Kasvinviljelyn kannattavuuden parantamiseksi viennin kanavien parempi hallinta on avain lisätuottojen saamiseen. Tällä sektorilla on maassamme viritteillä pilottihanke, josta toivottavasti kuulemme pian positiivisia uutisia.

Toisaalta alueemme kotieläinvaltaisuudesta johtuen, kasvinviljely- ja kotieläintilojen välisen yhteistyön lisäämisen kaikkia kiviä ei vielä ole varmaan käännetty.

Työstä maaseudulla ei siis ole puutetta, mutta työstä, yrittäjyydestä ja sitoutumisesta on suomalaisen talonpojan saatava kohtuullinen korvaus.

Tällä hetkellä suurin maaseudun ongelma on maksuvalmius ja kannattavuus. Ratkaisun avaimia haettaessa katse kohdistuu markkinoilta saatavaa tuloon.

Maaseutuyrittäjyys on mielenkiintoista, sillä maaseudun toimijoilta vaaditaan yrittäjämäistä toimintaa ja tehokkuuden lisäämistä, mikä on toisaalta ymmärrettävää.

Kuitenkin samaan aikaan taistelemme synkässä byrokratian viidakossa, mikä syö eväät terveeltä talouden ja toiminnan kehittämisläpeltä. Tämä ei taas ole ymmärrettävää eikä hyväksyttävää.

Onneksi valtakunnassa tähän mielettömyyteen on jo herätty hallituksen byrokratian purkutalkoilla. Alueeltamme esimerkiksi Etelä-Savossa byrokratiaa puretaan yhdessä viljelijöiden, ELY:n ja keskeisten toimijoiden hyvällä yhteistyöllä.

Markkinoilta saatavan osuutemme parantamiseksi kilpailulainsäädännön päivittäminen on keskeisessä roolissa, ja se on myös edunvalvonnan yksi painopistealue.

Markkinaedunvalvonnan ja kuluttajatyön merkitys tulee kasvamaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja siksi on tärkeää, että MTK:n valioikuntauudistus tukee myös tätä tavoitetta.

Rakentava yhteistyö keskeisten kaupallisten toimijoiden välillä on myös mahdollisuus. Tästä hyvä esimerkki on Keskon julkaisema "Tuottajalle kiitos -kampanja", jossa kuluttajalla on mahdollista reiluuttaa kinkun hintaa suoraan viljelijälle.

Tämän konseptin toimivuus on jo Euroopassa testattu ja sen toivoisi laajenevan myös Suomessa.

Tekniikka suo tähän kaikki mahdollisuudet, mutta on mielenkiintoista, ettei juurensa maaseudulta saanut S-ryhmä halua kantaa vastuuta suomalaisen ruokaketjun toimivuudesta.

Lopuksi haluamme kiittää vielä aktiivista jäsenkuntaamme lukuisista yhteydenotoista virkamiehiin ja poliittisiin päättäjiin. Kentän yhtenäinen ja selkeä viesti syksyn keskeisissä edunvalvonnallisissa asioissa on auttanut niiden kääntymisessä oikealle uralle. Jälleen kerran, yhdessä me olemme voimakkaampia ja korjaamme satoa monella rintamalla!

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen puheenjohtajat

MTK Etelä-Savo
Juha Paajanen

MTK Keski-Suomi
Jukka Kauppinen

MTK Pohjois-Karjala
Jouni Mäkisalo

MTK Pohjois-Savo
Jarmo Nykänen

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteystiedot

sähköposti etunimi.sukunimi@mtk.fi

MTK-Etelä-Savo

Vesa Kallio toiminnanjohtaja 040 527 1039

Niina Mäntyniemi maaseutunuorten asiamies 040 513 8925
osa-aikainen 3 kk/vuosi

Saila Paananen toimistosihiteeri 044 413 3350
työaika tiistai-torstai

Osoite: Maaherrankatu 34 B 14, 50100 MIKKELI
www.mtk.fi/liitot/etelasavo • www.facebook.com/mtk.etelasavo

MTK-Keski-Suomi

Anja Kettunen toiminnanjohtaja 040 840 5054

Minna Kepponen toimistosihiteeri 040 509 0284

Pertti Ruuska järjestöagronomi 040 551 5769

Osoite: Keskustie 20 C, 40100 JYVÄSKYLÄ
www.mtk.fi/liitot/keskisuomi • www.facebook.com/keskisuomimtk

MTK-Pohjois-Karjala

Vilho Pasanen toiminnanjohtaja 020 413 3481, 040 550 4848

Maija Kakriainen järjestöagronomi 020 413 3483, 040 575 8813

Sirpa Kukkonen toimistosihiteeri 020 413 3482, 0400 695 398

Osoite: Siltakatu 20 A 2.krs, 80100 Joensuu
www.mtk.fi/pohjoiskarjala • www.facebook.com/MTKPohjoisKarjala

MTK-Pohjois-Savo

Jari Kauhanen toiminnanjohtaja 040 505 6718

Sirpa Lintunen aluepäällikkö 044 084 3352

Niina Mäntyniemi maaseutunuorten asiamies 040 513 8925
osa-aikainen 3 kk/vuosi

Helena Venäläinen toimistosihiteeri 044 413 3501

Osoite: Savonkatu 18 C, 70110 Kuopio
www.mtk.fi/liitot/pohjoissavo
www.facebook.com/mtk.pohjoissavo

PARHAAT PIDOT KAIKILLE TEILLE

Vanhat renkaat

Uusi lumi

NOKIAN HAKKAPELIITTA® 8 PYSÄYTTÄÄ SINUT AJOISSA.

Parasta mahdollista talvipitoa ja vähemmän tienkulumaa uuden nastateknologian ansiosta.

Lue lisää nokianrenkaat.fi

Riku

Timo

Joni

MUISTA MYÖS RENGASHOTELLI-PAKETTIMME!

JÄTÄ RENKAIDEN HUOLTO JA SÄILYTYS MEIDÄN HUOLEKSEMME.

PAKETTIIN SISÄLTYY:

- kuntotarkastus
- vakuutus
- tasapainotus ja painot
- ilmanpaineiden tarkistus
- varastointi oikeissa olosuhteissa
- renkaiden vaihto

Meiltä löydät renkaat jokaiseen lähtöön kaikissa hintaluokissa

Vaihda renkaat vaivattomasti VARAA AIKA!

- Välttää ruuhkaa
- säästää aikaa

PK-RENGAS OY

SAVONLINNA Satelliittikatu 2, Nojanmaa, puh. (015) 250 202
KITEE Peltotie 4, puh. (013) 411 188
www.pk-rengas.fi

Miksi raahaisit renkaita mukasi, me pesemme, huollamme ja SÄILYTÄMME ne puolestasi!
KYSY LISÄÄ!

Palvelemme: ma-pe 8.00-17.00, sesonkiaikana myös la 9.00-13.00. Muina aikoina sopimuksen mukaan.

MONIPUOLISTA KUNTOUTUSTA, MIELEN JA KEHON HYVÄÄ OLOA!

Kelan kuntoutuskursseja Kruunupuistossa 2016

Tyyppin I diabetesta sairastavien aikuisten sopeutumismennuskurssit

- 59489 22.-26.2.2016, päätösjako 29.8.-2.9.2016

Työelämässä olevien metabolista oireyhtymää ja tyyppin II diabetesta sairastavien kuntoutuskurssit

- 59328 24.-8.4.2016, keskijako 5.-9.9.2016, päätösjako 6.-10.3.2017

Metabolista oireyhtymää ja tyyppin II diabetesta sairastavien kuntoutuskurssit

- 59323 28.-12.2.2016, keskijako 27.6.-1.7.2016, päätösjako 16.-20.1.2017

Työelämässä olevien hengityssairautta sairastavien kuntoutuskurssit

- 58859 8.-12.2.2016, keskijako 6.-10.6.2016, päätösjako 16.-20.1.2017

Lievää tai keskivaikeaa masennusta sairastavien kuntoutuskurssit

- 59069 15.-19.2.2016, keskijako 15.-19.8.2016, päätösjako 9.-13.1.2017
- 59070 7.-11.3.2016, keskijako 5.-9.9.2016, päätösjako 6.-10.2.2017

Nivelreumaa sairastavien kuntoutuskurssit työelämässä oleville:

- 59856 14.-18.3.2016, keskijako 5.-9.9.2016, päätösjako 6.-10.2.2017

Selkärankareumaa sairastavien kuntoutuskurssit työelämässä oleville:

- 61628 18.-22.4.2016, keskijako 19.-23.9.2016, päätösjako 6.-10.2.2017

Sepelvaltimotautia sairastavien kuntoutuskurssit

- 59713 4.4.-8.4.2016, keskijako 22.-26.8.2016, päätösjako 3.-7.4.2017

Lisätiedot/hakuohjeet: asiakassihiteeri 040 684 6488, eija.herttuainen@kruunupuisto.fi. Markkinointijohtaja Birgitta Ojasalo, puh. 050 468 8421, birgitta.ojasalo@kruunupuisto.fi

KRUUNUPIUSTO
PUNKAHARJUN KUNTOUTUSKESKUS

Vaahersalontie 44, 58450 Punkaharju
puh. 020 763 9130 | www.kruunupuisto.fi

Maatalouden edunvalvonta on kestävyyslaji

Vuosi 2015 on ollut maataloudelle poikkeuksellisen hankala. Venäjän elintarvikkeiden tuontikielosta johtuneet markkinahäiriöt, yleisen ostovoiman aleneminen ja kaupan halpuutusstrategia ovat painaneet tuottajahintoja alas päin. Maataloustukien muutokset, tukiin käytettävissä olevien rahojen väheneminen, lisääntyneet tukiehdot ja myöhentyvät maksatukset heikentävät tukien turva-verkkoa. Kevään ja kesän vaikeat sääolosuhteet ja niistä aiheutuneet satomenetykset ovat lisänneet ahdinkoa entisestään. Vahvaa järjestöä ja tehokasta edunvalvontaa tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan.

Maatalouden kannattavuus on saatava kohdalleen ja markkinoiden toimivuus on avainasemassa. Vuonna 2015 markkinaedunvalvonnan jäsenpalveluiden kehittäminen aloitettiin viljasektorista. Tuotantokustannusten seuranta ja entistä parempaa markkinatietoa tarjotaan jo nyt kaikista tuotantosuunnista. Paljon on tehtävää. Ruokaketjun yhteistyötä on parannettava ja kuluttajille kyettävä kertomaan suomalaisen ruuan ylivoimaisista. Suomalainen viljelijä tekee arvokasta kansan-

terveystyötä tuottamalla turvallista, puhdasta ja salmonellatonta ruokaa ilman antibiootteja. Tästä työstä on saatava korvaus, joka kattaa kustannukset ja antaa toimeentulon.

Maatalouspolitiikan uudistus painoi monen viljelijän mieltä alkutalvesta ja keväällä. Kaikki tukijärjestelmät myllettiin kerralla, tiedon tarve oli suurta ja myöhässä tulleet tukiehtojen linjaukset vaikeuttivat valintoja. Maaseutuvirasto ilmoitti tukien maksatuksen viivästymisestä syksyllä 2014. Mavin mukaan tukimaksatuksista noin 600 miljoonaa euroa aikaisempaa enemmän siirtyisi seuraavan vuoden puolelle. Nopeasti Seinäjoelle järjestettiin viljelijämienilmaus, jossa vaadittiin maaseutuvirastoa maksamaan tuet aikaisemmin. Samaa viestiä on toistettu sinnikkäästi ja maksatuksia on saatukin aikaistamaan. Kerrottu 600 miljoonan euron siirtymä on nyt pienentynyt noin 170 miljoonaan euroon.

Vuoden 2015 tukihaku ei ollut vielä edes ehtinyt alkaa, kun alkoi uusien tukijärjestelmien yksinkertaistaminen. Ensimmäisenä keräsimme ehdotuksia EU-säädösten selkeyttämiseksi, minkä jäl-

keen alkoi kansallisten säädösten perkuu. Hallitusohjelma antaa hyvät edellytykset maatalouden toimintaedellytysten parantamiseen. Byrokratian purun lisäksi siinä luvataan mm. pidättäytyä EU-tason ylittävistä lisäsäätelyistä ja lisäkustannusten aiheuttamisesta. Nämä kirjaukset ovat erittäin tärkeitä esimerkiksi eläinsuojelulakia uudistettaessa.

Kannattavuuskriisi syveni tiiloilla loppukesästä. Vaadimme toimia tilanteen parantamiseksi ja hallitus päätti elokuun budjet-tiriihessä kohdentaa 20 miljoonan euron lisärahan maatalouden kannattavuuskriisiin. Syyskuussa 2015 EU:n yhteinen tuottajajärjestö Copa-Cocega järjesti mielenilmauksen Brysselissä maatalouden heikentyneen tilanteen takia. Viesti meni perille ja komissio-kin koosti pikavauhtia kriisipaketin, josta Suomi saa 9 miljoonaa euroa. Laskelmiemme mukaan pelkästään markkinahäiriöiden ja heikon sadon takia suomalaisen maatalouden menetykset ovat vuositasolla noin 400 miljoonaa euroa. Käytettävissä oleva 29 miljoonaa euroa ei riitä alkuunkaan menetysten korvaamiseen ja siksi kriisituki on pystyttävä kohdenta-

maan tarkasti.

Syys- ja lokakuussa MTK on valmistellut yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa mallia kriisituen kohdentamiseksi. Kriisituki on tarkoitus kohdentaa kohdennettuna tukena maidon- ja sianlihan tuottajille sekä yleisenä kriisitukena velkaisille ja investoijille tiloille. Yleisen kriisituen osalta sovelletaan vuonna 2010 käytössä ollutta järjestelmää. Päätökset on saatava pikaisesti, jotta tuki saadaan mahdollisimman nopeasti hakuun ja maksatukseen.

Kriisitukivalmistelun kanssa samanaikaisesti aloitettiin vuoden 2016 tukiratkaisun valmistelu. Rahasta on niukkuutta edelleen, sillä kansalliseen tukeen kohdennetaan noin 4 miljoonan leikkaus vuodelle 2016. Myös maaseudun kehittämisohjelman varojen kohdennus vaatii täsmentämistä. Ympäristökorvaukseen varattu raha ei tule riittämään koko ohjelmakaudeksi, koska eräiden lohkokohtaisten toimenpiteiden rahameneikki ylittää arvioitua. Tästä syystä toimenpiteiden valintamahdollisuuksia tullaan rajoittamaan tulevina vuosina. Vuonna 2015 tehtyjen sitoumusten tukita-

sojen muuttaminen ei jälkikäteen ole mahdollista, ellei EU-lainsäädäntö merkittävästi muutu.

Uudet tukijärjestelmät eivät vielä ole edes kunnolla selkiytyneet, kun on jo aloitettu seuraavan ohjelmakauden tukipolitiikan valmistelu. Nykyisen järjestelmän heikkouksia on pystyttävä parantamaan: tuki kohdennettava paremmin aktiiviviilijöihin, riskienhallintakeinoja lisäävä ja viljelijän asemaa ruokaketjussa parannettava.

Työsarkaa riittää. Maatalouden edunvalvonta on kestävyyslaji.

Minna-Mari Kaila
Maatalousjohtaja

Kuva: Jaana Kankaanpää

Oikein mitoitettu MYEL-työtulo...

lisää myös turvallisuutta ja mielenrauhaa!

 Mela
www.mela.fi

KIIRENOUDOT ILMAN LISÄKULUJA

HKScan investoi Itä-Suomeen. Outokummun teurastamon navettainvestointi toi lisää joustoa teurasnoutoihin. Kesän aikana uudistui myös osa teuraslinjasta ja leikkaamosta.

Noudamme teuraat nopeasti, kiirenaudatkin ilman lisäkuluja. Vahvan verkoston kautta saat myös vasikoillesi hyvät kasvatuspaikat.

Ota yhteyttä paikalliseen kenttäedustajaamme ja kysy lisää!

Herkko Tynnyrin
Pohjois-Savo
0400 373 581

Osmo Könönen
Pohjois-Karjala
040 831 4475

Matti Karjalainen
Etelä-Savo
0400 376 716

Jouni Koppi
Keski-Suomi
0400 302 481

HKSCAN
AGRI

Kalliolan luomutilalla Haukivuorella on vuodesta 1998 suuntauduttu luomutuotantoon.

Teksti ja kuvat: Päivi Luostarinen

Kalliolan tilalla isännöivät jo toisen polven luomuviljelijät

Kalliolan luomutilalla elettiin vilkasta sadonkorjuun aikaa syyskuun viimeisellä viikolla. Vastassa pihamaalla olivat pieni Siiri tyttö, 3v, Piki-kissan kanssa sekä äiti ja yrittäjä Elina Vauhkonen. Sain tervetuliaiseksi juuri poimittuja omenia. – Tänä vuonna ei tule paljon omenaa, vaikka puut kukkivat hyvin, Elina totesi.

Pian paikalle ennätti myös isäntä, yrittäjä Antti Vauhkonen. – Piharakennuksessa tehdään laatikoita tuotteiden varastoimiseen

Kärenniemen kylässä Haukivuorella sijaitsevalla Kalliolan luomutilalla on keskitytty vihannesviljelyyn ja erityisesti kaalin tuottamiseen. Pihapiiriin rajoittuvalla pelollalla kaali odotti jo sadonkorjuuta.

Tilalla on yhteensä 13 hehtaaria kaalilla. Aluksi viljeltiin vain keräkaalia ja sitä on eniten nytkin, mutta mukaan on tullut muitakin lajeja kuten lehtikaalia, kyssäkaalia ja parsakaalia.

Kaalia viljellään omien peltojen lisäksi yhteistyöluomutilojen vaihtomailloilla viljelykierron takaamiseksi.

– Viljelykierto on meidän luomutilalla viisi vuotta. Helpottaa, kun Haukivuorella moni tila on lähtenyt luomutuotantoon. Teemme paljon yhteistyötä paikallisten viljelijöiden kesken niin koneiden, työvoiman kuin viljelyn osalta. Esimerkiksi varastoimme ja pakkaamme tuotteet Paavo Pulkkinen Lietlahden luomutilalla.

– Jos tulee tuotannossa pulmia, on helppo soittaa naapurille ja voimme yhdessä avata ongelmia. Kylässä on hyvä henki viljelijöiden keskuudessa, isäntä Antti Vauhkonen kertoo.

Tilalla on siirrytty luomutuotantoon Antin vanhempien aikana 1998 ja jo vuonna 2002 keskitytti kaalinviljelyyn. Sitä ennen viljeltiin mm. avomaankurkkua, sipulia, purjoa, selleriä, lanttua, kesäkurpitsaa, mansikkaa, vadelmaa. – Kehitämme jatkuvasti kasvivalikoimaa kysynnän mukaan, isäntä sanoo. – Käsissämme on koko tuotantoketju aina siemenestä valmiiseen tuotteeseen asti. Kasvatamme taimet itse tilan kasvihuoneessa.

Uusi sukupolvi otti vastuun viime vuonna tuotannosta.

– Teimme sukupolvenvaihdoksen kevyeen malliin. Tilalla on kolme metsäpaalstaa ja päättila, josta ostimme vain viljelypuolen Antin vanhemmilta. Riski on pienempi, kun investointi ei nouse kovin suureksi, Elina Vauhkonen selvittää.

Antin vanhemmat, jotka ovat vähän päälle 60 vuoden ikäisiä, asuvat edelleen tilalla ja osallistuvat tilan töihin. Antti ja Elina asuvat parinkymmenen kilometrin päässä Haukivuoren kirkonkylällä.

– Töitä on paljon, mutta työ on mielekästä ja monipuolista. Se, että pystymme tuottamaan luomuruokaa tavalliselle kuluttajal-

le, on hieno asia, Elina Vauhkonen sanoo.

Antti korostaa yrittämisen vapautta, vaikka työtä on paljon ja siihen on sidottu. – Itse voin suunnitella oman tekemiseni.

Hänen ajastaan menee osa myös töiden organisointiin. Tilalla on kausityöntekijöitä kolmesta seitsemään. – Työt alkavat tilalla aamulla kello seitsemän, jolloin porukan tullessa hommiin on oltava selvillä mitä kukin tekee, hän valottaa.

Elina hoitaa tilan kirjanpidon ja paperityöt. – Se auttaa näkemään konkreettisesti, miten raha kulkee, mihin sitä menee ja mistä tulee, hän sanoo.

– Koko ajan saa miettiä miten kehittäisi tilaa ja toimintoja. Esimerkiksi mitä on viisasta tehdä itse ja mitä voisi ulkoistaa, kun töitä on paljon. Se on yhtä valintaa, isäntä Antti pohtii.

– Olemme toisen polven luomuviljelijöitä. Kun ryhdyimme tähän, monet perusasiat oli jo edellinen polvi hoitanut aina siitä lähtien, että kaupassa oli hyllypaikka valmiina.

Kalliolan luomutilalla on omat toimivat verkkosivut. Siellä on pyörinyt muun muassa jo puolitoista vuotta kaalikeskiä, kuluttajalle vinkki kaalin käyttöön. Elina on antanut siellä oivallisia kaalireseptejä tai siellä on päässyt kurkistamaan tilan arkeen ja siihen, mistä kaalin

Nuori viljelijäpari, Elina ja Antti Vauhkonen ryhtyivät luomutilan yrittäjiksi viime vuonna. 3-vuotias Siiri tytär on kovasti mukana kaalipellon laidalla.

tie kuluttajan lautaselle on lähtenyt.

Elina Vauhkonen suunnitteli seuraavalla viikolla luomuviikolle lähtöä Mikkeliin. – Siellä kohtaa kuluttajan, jonka kanssa pääsee keskustelemaan suoraan ja esittelemään tuotteita. Kuluttaja on se, joka tekee päätöksen tuotteen ostamisesta. Hänen mielipidettään kuunnellaan, Elina korostaa.

Antti ja Elina ovat molemmat agronomeja. He löysivät toisensa Agronomiliiton fuksi-illassa.

Leppävirralta kotoisin oleva Elina opiskeli maatalousekonomiaa ja ennätti toimia Helsingissä muun muassa projektitutkijana ja kansanedustajan avustajana. – On hyvä, että on kokeillut muutakin viljelijän työn ohella. Osaa antaa omalle työlleen arvon, Elina sanoo.

Antti puolestaan työskenteli maatalouskonekaupassa, viimeisimmäksi Hankkijalla tuoteryhmäpäällikkönä. Maatalousyrittäjyyden kotitilalla sai kuitenkin etusijan.

Stop TTIP – tunteet kuumenevat

Yli 3 miljoonaa allekirjoitusta on kerätty vaatimaan kauppaneuvottelujen keskeyttämistä USA:n kanssa. Samalla vaaditaan jo neuvotellun EU-Kanada -sopimuksen jättämistä ratifioimatta. Heinäkuussa yli 500 kansalaisjärjestöä jättivät "Stop-TTIP Alliance" nimellä samansisältöisen vetoomuksen europarlamentaarikoille. Komissio on nyt myös toisen paineen alla, kun USA sai Tyynenmeren kauppalueen sopimuksen (TPP) valmiiksi lokakuun alussa.

Mielenilmaukset kauppasopimusneuvotteluja vastaan lisääntyvät joka puolella Eurooppaa. Pakolaiskriisi, kuluttajien eurooppalaiset standardit, työpaikkojen siirtyminen Euroopan ulkopuolelle ja heikko taloustilanne monessa EU-maassa herättää ihmisissä oikeutettua pelkoa. Komissiolle kauppaneuvottelut ovat väline löytää uutta kasvua ja markkinoita eurooppalaiselle tuotannolle. USA on pystynyt paremmin priorisoimaan neuvotteluvaihtoehtojaan muutamaan markkinoiden avaamiskysymykseen ja tuntuu olevan valmiimpi neuvotteluiden loppuvaiheeseen kuin EU.

TPP vaikuttaa EU:n vientimarkkinoihin

Poliittinen sopimus Tyynenmeren alueelle Trans Pacific Partnershipistä (TPP) tehtiin lokakuun alussa. Uuden alueen muodostavat Australia, Brunei, Chile, Japani, Kanada, Malesia, Meksiko, Peru, Singapore, Vietnam, Uusi Se-

elänti ja USA. Maailmankaupasta nämä muodostavat 40 prosenttia, ja asukkaita alueella on 800 miljoonaa.

EU on neuvotellut jo pitkään bilateraaliosopimuksesta Vietnamin ja Japanin kanssa. Etelä-Korean valmistunut sopimus on ollut yksi hyvä esimerkki, minkä avulla EU:n ruokavienti on kasvanut viime vuonna Venäjän vientikielosta huolimatta. Erityisesti Japanin markkinoiden avautumista maatalousviejät ovat odottaneet pitkään. Nyt markkinoille ovat ensimmäiseksi pääsemässä TPP-kumppanit.

Itse TPP-sopimus on monimutkainen. Eri lähteiden perusteella sopimus antaa monelle maalle 5–15 vuoden siirtymäaikoja tullien ja tuontikiintiöiden alasajossa. Mm. Kanadalle ollaan muodostamassa maidon, voin ja juuston tuontikiintiö rajoittamaan tuonin kasvua 3,25 %:iin vuotuisesta maidontuotannosta. Kaupan teknisten esteiden purusta ei ole vielä tarjolla tietoa. Jos vertaa Vietnamin myönnytyksiä TPP:ssä ovat ne hyvin samanlaisia, mitä Vietnam on tarjoamassa EU:lle.

Vaikka Suomesta viedään maataloustuotteita TPP:n maihin, Suomen markkinoille tärkein vaikutus on varmasti välillinen paineen helpotus EU:n sisämarkkinoilla.

Seuraavaksi kokeillaan taas WTO-ratkaisua

Balin ministerikokouksen jälkeen

vuonna 2013 WTO:n odotettiin vihdoin päättävän Nairobyssä vuonna 2001 alkaneen Dohan kehityskierroksen. Tunnetusti WTO ei ole pystynyt pitämään aika-tilaujaan ja tuskin nytkään. Laajaan sopimukseen ei kukaan enää usko. Saadaanko minipakettiin jotain heikoimmassa asemassa olevien kehitysmaiden tukemisen lisäksi, ratkeaa vasta paikan päällä.

Maatalouden osalta monet haluavat lopettaa vientituen käytön. EU on pitänyt tiukasti kiinni vientituen eri muotojen tasavertaisuudesta käsittelystä, jolloin vientitukea ei voisi kiertää ventiluottojen, ruoka-avun tai valtion omistamien vientiyhtiöiden kautta. Ratkaisun synty edellyttää tahtoa erityisesti USA:n, Kiinan, Intian ja Brasilian neuvottelijoilta. Viimeksi Intia piti kokousväkeä jännityksessä vaatiessaan oikeutta kansallisen viljavaraston perustamiseen ja viljan tarjoamiseksi subventoituun hintaan köyhyille.

Viime vuosina USA, Kiina ja Intia ovat lisänneet sisäisten tukien käyttöä maataloustuotantonsa kehittämiseksi, ja toisaalta USA on siirtänyt tukeaan WTO:n näkökulmasta enemmän markkinoita häiritseviin riskienhallintatyökaluihin. On selvää, että nämä valtiot eivät tee myönnytyksiä ilman muiden mukana oloa. EU:n kannalta tilanne on hankala. Viimeisen parinkymmenen vuoden aikana maatalousuudistukset ovat huomioineet mahdollisen WTO-rat-

kaisun tukien viherryttämisenä. Nyt EU:n on vaikea saada tehdyistä muutoksista hyötyä muissa kysymyksissä.

TTIP-ratkaisu helmikuussa?

Obaman hallinto sai neuvotteluvaltuudet kauppasopimuksiin kesällä. Vaikka TPP:n vastustajia riittää, USA:n näkökulmasta suunta on nyt Atlantin yli. USA:lta odotetaan tarjousta julkisten hankintojen avaamisesta sekä SPS-pakettia. 19.10. alkavalla kierroksella odotetaan myös kummaltakin osapuolelta uutta markkinoille pääsyn ja tariffien tarjousta. EU on valmistellut omaa tarjousta, vaikka taustalla on paljon kritiikkiä, miksi pitäisi tehdä toinen tarjouskierros ennen kuin USA on tehnyt edes ensimmäistä vakavamminkin otettavaa tarjousta.

Monista kuluttajakysymyksistä EU on ilmoittanut pitävänsä tiukasti kiinni. Samaan aikaan gmo-lajikkeiden viljelyn kieltäminen jäsenmaakohtaisesti vesittää EU:n neuvotteluasemaa yhtenä yhteisenä toimijana. Lisäksi mm. ruhojen pintadesinfioinnin ollaan pikku hiljaa hyväksymässä uusia aineita, vaikka lähtökohtaisesti pidetään kiinni broilerin kloorauskiellosta.

Eläinten hyvinvointikin puhuttaa yhtenä kuluttajia askarruttavana kysymyksenä. USA:ssa ei ole liittovaltiotasoisia lainsäädäntöä, ja vasta muutamassa osavaltiossa on säädetty lainsäädäntöä

eläinten hyvinvoinnista. Eläinten kuljetukseen liittyvä lainsäädäntökin on vuodelta 1873. USA luottaa yksityisiin markkinoiden määrittämiin standardeihin, joita on niin kauppaketjuilla kuin jopa hampurilaisketjuilla.

Viime kevään kuumien keskustelu käytiin investointisuojaista ja siinä käytetystä välimiesmenettelystä. EU on valmistellut uuden tuomioistuinmallin investointisuojaongelmien ratkaisun. Ehdotus tyydyttää Euroopan Parlamenttia, mutta jää nähtäväksi, miten USA suhtautuu ehdotukseen, kun TPP:ssä on edelleen käytössä välimiesmenettely.

USA:n pitäisi saada sopimus valmiiksi ennen presidentinvaalien käynnistymistä ensi maaliskuussa. Neuvottelulikeudessa käytetään sopimuksen perusasioita ilmausta luuranko. Sen pitäisi olla silloin valmiina. Liha luiden päälle tulisi sitten myöhemmin.

Juha Ruippo
Johtaja
MTK:n Brysselin toimisto

Kuva: Ville-Petteri Määttä

www.volkswagen-hyotyautot.fi

Kun etsit aitoa, alkuperäistä, uuden sukupolven kuljettajaa, valitse Volkswagen erityiseduin Laakkoselta.

Tarjoamme MTK:n jäsenille tuntuvan ostoeuden monipuoliseen Volkswagen-hyötyautomallistoomme. Edun arvosta saat lisätietoja automyyjiltämme. Tervetuloa tutustumaan ja koeajolle! Etu on voimassa uusiin tilauksiin/kauppasopimukseen Laakkosella Joensuussa, Kuopiossa ja Varkaudessa.

Transporter 2,0 TDI 75 kW alk. 34 125,47 €
autoveroton hinta 29 410 €, arvioitu autovero 4 115,47 €
CO₂-päästöllä 176 g/km.

Caddy 1,2 TSI 77 kW bens. alk. 24 660,79 €
autoveroton hinta 19 030 €, arvioitu autovero 5 030,79 €
CO₂-päästöllä 131 g/km.

Amarok Trendline Polar 2,0 TDI 103 kW 4MOTION OFFROAD alk. 37 895,63 €. Autoveroton hinta 31 540 €, arvioitu autovero 5 755,63 €
CO₂-päästöllä 197 g/km, kokonaishinta 37 895,63 €.
Kokonaishinta sisältää toimituskulut 600 €.
Kuvan autossa erikoisvarusteita.

Hyötyautot

LAKKONEN

Voimatie 16, Joensuu, vaihde 010 309 2400
Leväsentie 33, Kuopio, vaihde 010 309 6000
Harjulantie 6, Varkaus, vaihde 010 309 6900

Hinnat matkapuh.
8,35 snt/puh. + 17,17 snt/min,
lankapuhelimesta 8,35 snt/puh.
+ 6 snt/min. (alv 24 %).

MTK-jäsenetu uuden Volkswagen hyötyauton ostajalle Laakkoselta!

Antti ja Maija Laahanen ovat asuneet kotiaan jo yli kymmenen vuoden ajan. Antti hoitaa yhdessä veljensä Juhan kanssa sukupolvenvaihdoksessa muodostettua maatalousyhtymää. Veljeksillä sekä vanhemmilla on kullakin omat talonsa tilan tuntumassa.

Teksti ja kuvat: Päivi Luostarinen

Veljesten maatalousyhtymä toimii hyvin, kun työnjako on selkeä

Ulkopuolista lomittajaa ei ole Kannaksen tilalla käytetty. – On suuri etu, että tilaa on hoitamassa kaksi veljestä ja apuna ovat aina tarvittaessa vielä heidän vanhempansa. Voimme luottaa toisiimme ja lomat voidaan järjestää lyhyelläkin aikataululla, mikäli työt sen vaan mahdollistavat, kiteyttää toisen veljeksen vaimo **Maija Laahanen**.

Antti ja Juha Laahasella on Viitasaarella maatalousyhtymä, joka harjoittaa naudanlihan tuotantoa sekä koneurakointia. – Yhteistyö sujuu, kun tehtävät ovat jakaantuneet luonnostaan ja kukin hoitaa oman osuutensa osaamisensa ja kiinnostuksensa mukaan, Antin puoliso Maija Laahanen jatkaa. Veljeksistä Juha hoitaa karjan sekä metsän ja Antti koneurakoinnin. Maija tekee kirjanpidon ja muunkin tilan paperityön. Viitasarelainen Maija koulutautui aluksi agrologiksi ja myöhemmin vielä tradenomiksi. Hän halusi jäädä kotiseudulle ja on iloinen, että puoliso löytyi omasta pitäjästään. Juhan avopuoliso on hortonomi, joka on jatkanut osaamistaan puusepän koulutuksella.

Maija Laahanen toimii tilalta käsin ProAgria Keski-Suomen pohjoisten osien omistajanvaihdosasiantuntijana. – Työni on pitkälti toimistotyötä ja tietokoneen ääressä istumista, mikä hoituu kotoakin käsin etätöinä. Toisaalta täältä tilalta on lyhyempi matka asiakkaiden luo kuin Jyväskylän toimistolta.

Tämän vuoden alussa voimaan astunut luopumistukilain muutos on vauhdittanut tilojen siirtymistä nuoremmalle sukupolvelle. Luopumistukijärjestelmän voimassaoloa jatkettiin neljällä vuodella.

– Parin vuoden aikana olen avustanut 30–40 sukupolvenvaihdoskaupan tekemisessä omalla toimialueellani, Maija Laahanen kertoo.

Kun sukupolvenvaihdos vuonna 2009 Laahasten tilalla tehtiin, muodostettiin veljesten yhteinen maatalousyhtymä. Keihärinkosken kylässä sijaitsevan Kannaksen tilan on hankkinut aikoinaan heidän vaarinsa. Veljesten vanhemmat ovat kuudenkymmenen kieppeillä ja vielä voimissaan. He haluavat osallistua edelleen tilan töihin.

Kummallakin isännällä on omat talonsa tilankeskuksen tuntumassa. Samoin heidän vanhemmillaan on pihapiirissä oma talonsa.

– Meidän talomme oli ns. valmispaketti, jonka puu- ja muu materiaali tuli pääosin valmiina. Mutta Juhan talon hirret on veistetty paikallaan. Hän on taitava puutöissä, kehaisee Maija lankomiehensä osaamista.

Kahden sukupolven voimin on tehty vuosia sitten myös pihatot 200-päiselle karjalle. – Kaikki eläimet ovat nyt saman katon alla luomuehdotkin täyttävissä väljissä tiloissa ja ruokinnan voi hoitaa koneellisesti, Antti Laahanen sa-

noo. – Koko karjan ruokinta hoituu koneellisesti lähes samassa ajassa kuin muutaman kymmenen eläimen hoitaminen vanhassa navetassa käsiopelilla.

Peltoa on tilalla yli 100 hehtaaria, jolla viljellään pääasiassa nurmirehua karjaa varten.

Veljesten työnjaossa Antille on langennut koneurakointi. – Kun murskeen ajot syksyllä päättyvät maan jäätyessä, alkavat lumityöt, hän sanoo. – Lähiseudulla ei tahdo enää olla muita innokkaita, jotka homman hoitaisivat. Ennen kello kuutta teiden on oltava auki, sillä kylältä käsin käydään kauempana töissä.

– En ole mainostanut konehomia mitenkään, kun kysyntää niille on riittänyt jatkuvasti, Antti kertoo. Haastattelumme aikana isäntä sai useamman puhelun, jotka koskivat työtilauksia. – Oli muun muassa puufirman auto jäänyt kiinni, hän kuittasi. – Tämän kesän kosteat kelit ovat heikentäneet entisestään heikommassa kunnossa olevia metsäautoteitä.

Antilla ja Maijalla on kaksi koulussa olevaa poikaa, **Lauri**, 9v ja **Niilo**, 7v. Toinen hyppäsi traktorin koptista, kun ajoin pihaan. – Hän ei setänsä matkassa tilan hommissa, Maija-äiti selvittää.

– Heillä ei ole tekemisen puutetta. Pojat ovat kiinnostuneet koneista niin kuin isänsäkin jo lapsuudesta lähtien.

Maija ja Antti Laahanen Kannaksen tilan kodissaan päiväkahvilla, mihin ei useinkaan tahdo liitetä yhteistä aikaa.

Antti Laahaselle koneet ovat olleet jo lapsuudesta lähtien tärkeitä. Nyt hän hoitaa maatalousyhtymän koneurakoinnin.

Koneita onkin tilalla moneen lähtöön. – Tilan jokaiselle aikuiselle miehelle löytyy käyttöön jonkinlainen kone, Maija kertoo. Tilalla on välttämättömän peruskoneistuksen lisäksi muun muassa oma motoketju, jolla hoidetaan talvisin tilan metsänhoitotyöt, erityisesti harvennukset. Tilan rakennukset lämpiävät hakkeella, joka saadaan kokonaan omasta metsästä. Antti selvittää yhdestä pihassa seisovasta traktorista tarkemmin – Se ei ole tilan vaan Valtran, jota testaan sen testikuljettajana.

– Vapaa-aikaa ei paljon ole, mutta se mikä on mahdollista irrottautua töistä, omistetaan täysin per-

heelle. Pyrimme elämään ”päivä kerrallaan”-asenteella ja stressaamatta tulevaa. Ehdottoman tärkeänä pidämme perheistämme muodostuvaa yhteistä turverkkoa, jonka merkitys jaksamisen kannalta on todella suuri. Jo pelkästään tämän asian tiedostaminen auttaa jaksamaan. Olemme muutamana vuonna päässeet Lappiin lomailemaan oman perheen kanssa, Maija jatkaa. Moottoripyörä on pariskunnan tuorein hankinta. – Kyllä sen osto Maijan ideasta lähti, Antti sanoo. – Yhdessä sillä tehdään pieniä, mutta sitäkin arvokkaampia kahdenkeskisiä pyrähdyksiä, Maija jatkaa.

Maatilojen yrittäjille elintärkeät lomituspalvelut ovat monen muutoksen kourissa

Lomitusjärjestelmää kehitetään osana biotaloutta

Hallitusohjelman mukaan lomitusjärjestelmää kehitetään osana suomalaista kannattavaa ruuan- tuotantoa ja biotaloutta. Osana valtioneuvoston tasapainottamista hallitusohjelmassa lomitusjärjestelmään kohdistetaan 20 miljoonan säästövaade vuodelle 2016. Lomituspalvelujärjestelmään kohdistettiin leikkauksia ja toiminnan tehostamisvaatimuksia myös edellisen hallituksen toimesta.

Puolustamme lomituspalveluja osana kotimaista ruokaketjua ja Suomen huoltovarmuutta välttämättöminä työhyvinvointipalveluina maatalousyrittäjille.

Lomitusjärjestelmän kustannukset ovat alentuneet rajusti. Syyinä tähän on maatalouden taloudellisen ahdingon lisäksi viime vuosien leikkauspäätösten myötä tulleet etuuskiristykset, ja palvelumaksujen nostot, jotka ovat lisänneet kotieläintuotantoa harjoittavien maatilojen lopettamisvahtia ja alentaneet lomitusjärjestelmän kustannuksia. Näillä syillä MTK katsoi saatuaan hallituksen neuvotteluyhteyden lokaan puolivälissä, että vuonna 2016 lomituspalvelut kyetään järjestämään nykyisessä laajuudessa budjettiin varatulla määrärahalta ilman lakimuutoksia ja puhtaasti

säästösyistä tehdyt muutokset ovat tarpeettomia. Tämän myötä hallitus palautti säästöläit uuteen valmisteluun.

Tätä kirjoitettaessa ei ole vielä selvillä, minkä mittaiseksi hallituksen leikkauslista jää. Saamiemme tietojen mukaan listan lyhennystä oltaisiin tekemässä ja kustannusten raju aleneminen huomioitaisiin. Syytä olisikin, ei elintärkeää järjestelmää kannata hengiltä säästää.

Suomen huoltovarmuudesta huolehdittava – lomituspalvelujärjestelmä on osa sitä

Lomituspalvelujärjestelmää joudutaan sopeuttamaan EU:n komission valtiotuen suuntaviivoihin. Työtä tämän sopeutusprosessin eteen on tehty niin etujärjestöissä MTK:ssa ja SLC:ssä kuin Mellassa, mutta etenkin molemmissa ministeriöissä STM ja MMM. Neuvottelija komission kanssa Suomi on käynyt jo pidempään ja yksi etappi neuvotteluissa oli viime maaliskuun maatalouskomissaarin Suomen vierailu ja sen yhteydessä ollut komissaari Hoganin ja MTK:n johdon tapaaminen.

Tätä kirjoitettaessa lomituksen kestoja koskeviin kysymyksiin

hallitus on neuvottelujen myötä löytänyt sellaiset ratkaisut, että suomalaisen maatalousyrittäjän perhevapaat ja työkyvyttömyyttä aiheuttavat sairauslomamat voivat jatkossakin toteutua ja kuntoutuminen sairauden tai tapaturman yllättäessä takaisin töihin mahdollista. Lomituspalvelujärjestelmä mahdollistaisi näin jatkossakin maatalousyrittäjien sosiaaliturvan toteutumisen ja on tärkeä myös yhteiskunnallisen työurien pidentämisen tavoitteen näkökulmasta.

Ongelmia sen sijaan ovat tuotaneet poistettavaksi kaavailtu sijaisapuperusteet asepalvelukseen, kertausharjoituksiin ja niihin rinnastettuihin huoltovarmuusvalmennuksiin. Sijaisapua on kaavailtu poistettavaksi myös ammatillisen koulutuksen - ja osallistumisen sekä lähiomaisen kuoleman ja hautajaisten osalta.

MTK on pitänyt välttämättömänä, että maatilojen yrittäjillä tulee jatkossakin olla mahdollisuus osallistua maanpuolustukseen asepalveluksen, kertausharjoituksen ja huoltovarmuustoiminnan muodossa. Asepalvelus on Suomessa miehille velvollisuus ja kertausharjoitukset huoltovarmuuskoulutuksineen välttämätön osa Suomen turvallisuudesta huo-

lehtimistä.

Niin ikään vaikuttaminen omaa ammattia ja elinkeinoa koskeviin asioihin sekä ammattitaidon ja osaamisen ylläpitäminen on tärkeää. Kotieläinyrittäjillä työn sidonnaisuuden vuoksi siihen tarvitaan sijaisapua. Edellä kerrotuilla syillä olemme vaatineet hallitusta neuvottelemaan komission kanssa, että nämä sijaisapuperusteet säilytetään lomituspalvelulaissa. Tätä kirjoitettaessa neuvottelut ovat kesken.

Lomituksen hallintoon kohdistuu muutospaineita

Kesällä 2015 työnsä päättäneen lomitusjärjestelmän muistio käsittelee lomituksen hallintoa ja palvelujen tuottamistapoja. Työryhmä pohtii muistiossaan erilaisia vaihtoehtoisia malleja lomituspalvelujen hallinnointiin ja palvelujen tuottamiseen. Muutospaineen lomituksen hallinnointiin tuo keväällä 2015 voimaan tullut uusi kuntalaki, jossa on huomioitu tämän päivän kilpailulainsäädännön tuomat muutospaineet.

Uuden kuntalain mukaan kunnan tulee yhtiöittää taloudellinen toiminta toimiessaan kilpailuilla markkinoilla. Julkisen vallan käyt-

tä vaatimus ei koske ja merkittävä yhteiskunnallinen intressi voi tuoda perusteen poiketa tuosta vaatimuksesta säätämällä toiminta jonkin viranomaisen lakisääteiseksi tehtäväksi. MTK katsoi työryhmämuistiotuota koskevassa lausunnossaan, että Suomen huoltovarmuuden ja ruokaketjun toimivuuden varmistaminen olisi perusteltu syy säätää lomituspalvelut jonkin alueellisen viranomaisen lakisääteiseksi tehtäväksi.

Työryhmän kaavailmissa hallintomalleissa on lähtökohtana palvelusetelin käytön lisääminen hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Palvelujen tuottamisen osalta nykyiseen lomituspalvelulakiin sisältyy jo palvelusetelimalli eli itse järjestetty lomitus. Pelkätään palvelusetelimallilla lomituspalvelut eivät tule tuotetuksi kaikille koko maassa, ja MTK katsoi työryhmämuistiotuota koskevassa lausunnossaan, että julkista palvelutuotantoa tarvitaan, jotta laadukkaiden lomituspalveluiden saatavuus koko maassa turvataan.

Maire Lumiaho
lakimies MTK

Osuuspankki on maamme paras maatalouden pankki- ja vakuutuspalveluiden osaaja. Meiltä saat asiantuntija-apua kaikissa maatalouden rahoitusasioissa, pankkipalveluissa sekä vakuutuksissa. Astu siis tuttuun lähikonttoriisi ja toteuta itse: saat laajan tarjonnan kaikista finanssipalveluista sekä parhaan asiantuntemuksen - aina paikallisesti. Tarjontamme kuuluvat mm. maksuliike, rahoitus, varainhoito, vahinkovakuutukset, lainoilliset palvelut sekä henkilövakuutukset.

Tule käymään lähimmässä Suur-Savon Osuuspankin konttorissa tai lue lisää osoitteesta op.fi/maatalous tai op.fi/suur-savo

Tervetuloa meille!

Yhdessä hyvä tulee.

OP Suur-Savo

SLP - Savonlinnan Lämpöpumppu Oy

**Ilmalämpöpumput
Maalämpöpumput
Ilma-vesilämpöpumput
Poistoilmalämpöpumput
Huoltopalvelut**

SLP - Savonlinnan LVI- ja Putkityöt

**Lattialämmitykset
Käyttövesisaneeraukset
Lämpöjohtosaneeraukset
Patteriverkostopuhdistukset
Kylpyhuone- WC- ym. vesikalustukset
IV- ja LTO -laitesennukset
IV- nuohoukset ym. ym.**

SLP - Savonlinnan Porakaivot

**Vesiporakaivot pumppuineen
Energiakaivot
Keruupeirit maalämmölle
(maaperään ja vesistöön)
Vedenkäsittelylaitteet
Suodatinlaitteet
Vesianalyysit kauttamme**

**MINKÄ ÖLJYNÄ POLTAT
TAI PUUKATTILAAN LAITAT
SEN OMAN TONTIN
LÄMMÖLLÄ SÄÄSTÄT
ANNA MAALÄMPÖKONEEN HOITAA
JA VAPAUTA
RAHASI JA AIKASI MUUHUN**

ASiantuntevat myyjät ja asentajat palveluksessasi
Savonlinnan Lämpöpumppu Oy / Savonlinnan LVI- ja Putkityöt / Savonlinnan Porakaivot
Schaumanintie 20, 57230 Savonlinna / www.savonlinnanlampopumppu.fi
p. 044 709 5728 / p. 046 810 6811 / myynti@savonlinnanlampopumppu.fi
Avoinna ma-to 8:00-16:30, pe 8:00-15:00

SLP

**SAVONLINNAN LÄMPÖPUMPPU OY
SAVONLINNAN PORAKAIVOT
SAVONLINNAN LVI- JA PUTKITYÖT**

Veitonmäen tila on ollut samalla
suvulla 1700-luvulta lähtien.

Nuori viljelijä Mikko Veitonmäki opiskeli aluksi auton asentajaksi sekä koulutettiin maatalouskoneasentajaksi ja ryhtyi korjaamo-yrittäjäksi.

Veitonmäen tilan lehmät nauttivat alkusyksyn lämmöstä ja vielä rehevästä nurmesta. Ne pääsevät ympäri vuoden navetasta ulos käyskentelemään.

Mikko Veitonmäki teki auton asentajatuotannon, koulutettiin maatalouden koneasentajaksi ja laitto kotitalon pihapiiriin runsas 10 vuotta sitten oman korjaamo-yrityksen pystyyn.

– Siitä ehkä se ajatus lähti, että minä jatkan tilanpitoa kotitalolla, kun olen ollut meistä sisaruksista eniten kiinnostunut maatalouskoneista ja maatalon töistä, Mikko pohtii.

Sisar on opettajana Jyväskyläs-

sä ja veli insinöörinä Laitilassa.

Vaikka sukupolvenvaihdosta ei Veitonmäen tilalla ole vielä tehtykään, Mikko on hankkinut tilan vastaanottamiseen tarvittavan maatalouden lisäkoulutuksen Tarvaalan maatalousoppilaitoksessa. Hän hoitaa käytännössä myös naudanlihan tuotantoon suuntautunutta kotitilaa Jämsän Koskenpään kylässä. Isä ajaa rekkaa ja äiti käy tilan ulkopuolella palkkatyössä.

Teksti ja kuvat: Päivi Luostarinen

Mikko korjaa koneita ja hoitaa lihakarjaa

Veitonmäen tila harjoitti maidon-
tuotantoa aina vuoteen 2003.

– Kun isällä oli lypsykarjaa, tämä oli luomutila. Sitten otettiin välytyseläimiä, mutta keskityttiin pian yksinomaan emolehmiin ja pihvikarjan loppukasvatukseen. Nyt niitä on 40-50 välillä, Mikko selvittää.

– Isällä on noin 10 hehtaaria omaa peltoa. Vuokra- ja sopimuspellot mukaan lukien meillä on nyt käytössä 40 hehtaaria, joka on pääasiassa nurmella tuottamassa rehua lihakarjalle sekä paikallisille hevostalleille latokuivattua pienpaali heinää.

– Vaikka Suomi onkin pohjoinen maa ja sen kasvukausi lyhyt, täällä ennätää saada kuitenkin kolme kertaa nurmirehusadon 90 kasvuvuorokauden aikana. Ja vettä täällä riittää, nuori viljelijä kertoo.

Mikolla menee sekä aamulla että illalla tunti puolitoista eläinten ruokintaan, keväästä syksyyn aika kuluu maataloustöiden parissa ja talviaika menee korjaamo-yrityksen hommissa. Tilalle on järjestetty lämmin huoltotila, johon lähiseudun viljelijät ja muut naapurit tuovat huollattamaan koneitaan. Osa huolto- ja korjaustöistä tehdään myös asiakkaan tiloissa.

Konealan osaamistaan hän hyödynsi ennen tilantöihin ryhtymistään myös työntekijänä paikallisessa Valtran sopimushuolto korjaamossa, missä oli viisi vuotta töissä.

– Maatilan rakennukset lämpivät puulla, joka saadaan tilan

omasta metsästä. Se vie osansa työajasta.

Veitonmäen tilalla on harjoitettu naudanlihan suoramyyntiä vuodesta 2010 lähtien. – Sain siihen koulutusta Keski-Suomen maitoa ja naudanlihaa hankkeen myötä, hän jatkaa.

– Tilalla tuotettu liha palastellaan Vammalassa teurastamolla sellaisiksi tuotteiksi, jotka täältä tilalta on varattu. Tilan naudanlihasta tehdään myös meetvurstimakkaraa ja säilykkeitä. Jauheliha on kuitenkin suosituin tuote.

– Kun perjantaina haen Vammalasta lihat ja tuotteet, hoidan viikonlopun aikana jakelun tilauksia tehneille asiakkaille, Mikko kertoo.

– Tuotteita toimitetaan paikallisen lähiruokapiiriin kautta, joka toimittaa tuotteita Jyväskylän ja Jämsän alueelle.

– Naudanlihan tuottajahinta ei ole seurannut yleistä hintakehitystä, nuori viljelijä pahoittelee. Hän oli pettynyt kauppohenon viime talvi-
seen elintarviketuotteiden hintojen ”halpuuttamiseen”. – Kyllä se tuntui alkutuottajankin hinnassa, Mikko kertoo. – Suoramyyntissä välikädet jäävät vähemmälle.

Töitä on paljon ja se on vaati-
vaakin. Mikä tässä hommassa kuitenkin kiinnostaa?

– Luonnon olosuhteet muuttuvat. Ne haastavat pärjäämään. Työ on monipuolista. Ja se tuottaa iloa, kun esimerkiksi huoltohommissa on pystynyt auttamaan

isäntää, joka on pitkään itse etsinyt ongelmaa löytämättä vikaa, nuori yrittäjä luettelee työnsä houkuttavia puolia.

Mikko Veitonmäki on Keski-Suomen maaseutunuorten valiokunnan varapuheenjohtaja. – Toiminta toisten nuorten viljelijöiden kanssa tuo vaihtelua. Yhteydenpito ja vuorovaikutus virkistävät. Järjestäme muun muassa kerran vuodessa ns virkistäytymispäivän. Viimeksi tapasimme Peurungassa.

Tilan töiden vastapainona Mikolla on vapaalokuntaharrastus. Joka maanantai-ilta on Koskenpään VPK:lla harjoitukset. – Mukana on nuorista aina kuudenkymppien tuntumassa oleviin. Muutama nainenkin osallistuu. Ehkä heitä on tuonut mukaan ensivastetoimintamme, Mikko pohtii. – Meillä on käytössämme esimerkiksi miehistön kuljetusauto, joka on varustettu ensivastetoiminnan välineillä. Näillä sivukyillä tavoitamme hätätilapotiilaan yleensä ennen ambulanssia.

– Koskenpään VPK:n toiminta on aktiivista. Se saa 50-60 hälytystä vuodessa. VPK vietti hiljattain 50-vuotisjuhliansa. Niiden yhteydessä pitkään mukana olleita aktiivisia jäseniä palkittiin, Mikko innostuu kertomaan. Hänkin sai pronssisen prenikan tunnustuksena 20-vuotisesta toiminnasta.

– Aloitin 12-vuoden iässä, hän kiirehtii selittämään. Mikko toimii nykyisin yhtenä kouluttajana tämän hetken nuorille vapaalokuntalaisille.

Tekstit: Päivi Luostarinen

Kysyimme maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaiselta, kuinka Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman biotalouden kärkihankkeet ovat lähteneet liikkeelle. Haastattelimme myös neljää kansanedustajaa, maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Jari Leppää (kesk) sekä valiokunnan jäseniä Markku Eestilää (kok) ja Teuvo Hakkarasta (ps). Mukana on lisäksi ympäristövaliokunnan jäsen Petri Honkonen (kesk).

Maatilojen hallinnollisen taakan keventäminen etenemässä

Maatalousministeriön kansliapäällikkö on kesän ja alkusyksyn aikana kiertänyt maatiiloilla ja elintarvikealan yrityksissä keräämässä viljelijöiden ja maaseutuyrittäjien näkemyksiä kuinka hallinnollista taakkaa voitaisiin purkaa.

– Nämä asiat ovat nyt työn alla ministeriössä ja katsomme, mitä kullekin asialle voidaan tehdä, sanoo maatalous- ja ympäristöministeri **Kimmo Tiilikainen** (kesk). Teimme ministerille viisi kysymystä. Vastauksissaan hän kertoo laajemminkin kuinka hallitusohjelma ja sen biotalouden kärkihankkeiden valmistelu on lähtenyt käyntiin.

Biotalouden kärkihankkeet jo valmistelussa

”Muutos on uuden hallituksen politiikan ja toiminnan avainsana”. Mitä ainakin haluatte muuttuvan omien ministeriöitten alueilla tämän hallituksen aikana?

– Sekä maa- ja metsätalousministeriössä että ympäristöministeriössä on hyvin osaava virkamieskunta. Nyt suuntaamme tämän asiantuntijajoukon työtä vahvemmin hallituksen kärkihankkeiden toteutukseen. Tässä on luonteva mahdollisuus myös tiivistää ministeriöiden välistä yhteistyötä. Tästä yhteistyön lisäksi onkin jo hyviä esimerkke-

jä mm. nitraattiasetuksen muutoksessa, suostrategian valmistelussa sekä kärkihankkeiden toteutuksen suunnittelussa.

Hallitusohjelmassa on useita kirjauksia suomalaisen ruuan tuotannon kannattavuuden parantamiseksi. Mitkä niistä parhaiten mielestänne helpottavat kannattavuutta? Onko jotain jo valmistelussa?

– Maatalouden kannattavuuden parantaminen on juuri nyt tärkeää, sillä maatalouden tilanne on nyt perin tukala. Hallituksen toimin on vaan vaikea puuttua moniin niihin syihin, jotka ovat tätä tilannetta hankaloittaneet, kuten Venäjän vastapakotteet, maitokiintiöiden poisto tai epäsuotuisa kasvukausi. Mutta olemme tehneet nyt merkittäviä toimia, jolla tilannetta saadaan vakautetuksi. EU:n kriisipaketin päälle hallitus esittää kansallista rahoitusta maidon- ja sianlihan tuotannon tukeen sekä erillistä pakettia vaikeuksissa oleville tiloille.

– Nopeinta apua saatiin kuitenkin siitä, että pystyimme maksamaan luonnonhaittakorvauksen korotettuna ensimmäisenä maana Euroopassa heti lokakuun alussa. Tämä toi tiloille 50 milj. euroa enemmän kuin mikä oli maksatusten normaali aikataulu.

– Pidemmällä aikavälillä maatalouden kehittämisrahasto MAKERAn toimintamahdollisuuksien turvaaminen on hallituksen tärkein vä-

line maatalouden kannattavuuden parantamisessa. MAKERAn rahoituksella voidaan kehittää maatiiloja ja parantaa tilojen kilpailukykyä.

Nyt rahoitusta suunnataan enemmän myös maatilojen bioenergiainvestointeihin, eläinten hyvinvointiin sekä salaojituksen tukeen, joka taas auttaa maataloutta vesiensuojelutavoitteiden saavuttamisessa.

– Näiden osalta valmistelu on menossa ja muutos tapahtuu, kun maaseutuohjelman muutos tulee hyväksytyksi.

Kuinka maatalouden hallinnollista taakkaa kevennetään? Onko byrokratian purkutalkoissa jo lähdetty liikkeelle?

– Purkutalkoot ovat käynnistyneet. Ensimmäinen konkreettinen toimenpide oli nitraattiasetuksen muutos, missä purettiin turhia, kustannuksia lisääviä vaatimuksia. Nyt lantalojen ympärille ei tarvita asfalttia vaan kovapohjainen alusta riittää. Samalla selkeytettiin, että karjaa voi jatkossakin laiduntaa vapaasti ranta-alueilla.

– Ministeriön kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio on kesän ja alkusyksyn aikana kiertänyt maatiiloilla ja elintarvikealan yrityksissä kuuntelemassa ja keräämässä viljelijöiden ja maaseutuyrittäjien näkemyksiä. Nämä asiat ovat nyt työn alla ministeriössä ja katsomme, mitä kullekin asialle voidaan tehdä. Jokainen laki- tai asetusesitys käydään läpi ja mietitään, miten asia

voidaan toteuttaa mahdollisimman yksinkertaisella tavalla.

– Monet viljelijöitä askarruttavat asiat eivät ole kuitenkaan kotimaisesta lainsäädännöstämme johtuvia. Olemmekin ministeriöstä toimittaneet EU:n komissiolle 80-sivuisen esityksen, millä hallinnollista taakkaa kevennetään. Otamme asian esille aina tavatessamme komission edustajia. On hyvä, että maatalouskomissaari Hogan on myös ottanut julkisesti kantaa EU-maatalouspolitiikan byrokraattisuuteen ja on sitoutunut sääntelyn vähentämiseen.

Miten puun käyttöä on tarkoitus monipuolistaa konkreettisesti? Kuinka sukupolvenvaihdoksia on tarkoitus edistää? Millä tavoin metsätalokoko saadaan kasvaamaan?

– Hallituksen tavoitteena on lisätä puun käyttöä 15 miljoonalla kuutiometrillä vuodessa. Tähän meillä on hyvin mahdollisuuksia, sillä metsiemme kasvu ylittää selvästi nykyisen käytön. Keskeistä tavoitteen toteutumisessa on, että Suomeen halutaan investoita.

Ympäristöministeriössä olemme edistäneet sitä, että hankkeiden ympäristöluoprosessit hoituisivat rivakasti. Kärkihankkeiden osalta on tarkoitus kehittää metsävaratietojen hyödyntämistä. Parempi tieto metsistä aktivoi metsänomistajia niin hoitotoihin kuin hakkuisiin.

– Hallitusohjelman mukaisesti

ti tullaan edistämään metsätilojen sukupolvenvaihdoksia. Tätä asiaa valmistellaan valtiovarainministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteistyönä. Tarkoituksena on, että uusi järjestelmä on voimassa vuoden 2017 alussa.

Uusiutuvan energian käyttöä lisätään kestävästi niin, että sen osuus 2020-luvulla nousee yli 50 prosentin. Kun se perustuu erityisesti bioenergian ja muun päästöttömän uusiutuvan tarjonnan lisäämiseen, mitä tämä käytännössä tarkoittaa tällä hallituskaudella?

– Olemme tämän suhteen jo hyvässä vauhdissa, jo päätetyt investoinnit sekä myös suunnittelupöydillä olevat, tulevat olemaan vahvasti vaikuttamassa siihen, että tavoite saavutetaan.

Tärkeää on, että myös niissä kaupungeissa, joissa kaukolämmön tuotanto nojaa kivihiileen, siirrytään kohti kotimaista energiaa.

– Hallitus tulee suuntaamaan edelleen investointitukea bioenergian tuotantoon. Maatilojen energia-hankkeiden tukitasoa tullaan myös korottamaan osana MAKERAn rahoitusta.

Henkilökohtainen suhteenne maa- ja metsätalouteen sekä ympäristöasioihin. Olette luomuviljelijä, miksi olette halunnut keskittyä luomutuotantoon? Olette metsänhoitaja-metsänomistaja, teettekö myös käytännön töitä metsässä, jos ennättäisitte? Kerrotte sivuillanne, että harrastatte lintuja. Mitä luontoharrastus Teille merkitsee?

– Vuodesta 1987 lähtien siirrettiin tuotantoa pieninä paloina luomuun. Vuonna 1991 koko tuotanto oli luomutuotannossa ja tuotteet luomusertifioituja. Tähän oli kaksi syytä. Toisaalta kiinnostukseni ja toisaalta ympäristön ja talouden yhteensovittamisen haaste. Halusin oman yritykseni tuotannon kestävästi kehityksen mukaiseksi. Osaltaan markka oli vaikuttamassa. Pieneltä tilalta piti saada leipä. Luomun varhais- tuotannosta se lähti.

– Kyllä raivaus- tai moottorisahaan tartun, kun on mahdollisuus. Tällä hetkellä se on enemmän harrastus – jo ajanpuutteen vuoksi. Polttopuiden teko on virkistävää puuhaa – ja biotaloutta parhaimmillaan.

– Kun pikkupoikana siinä kymmenen vuoden iässä sain ensimmäisen ”palkan”, halusin ostaa kiihkarit. Siitä lähti luonnon tarkkailu ja jatkuva havainnointi. Jopa Helsingissä esimerkiksi keväällä asunnoltani eduskuntaan kävellessäni seurailin, mitkä linnut ovat saapuneet. Teen silloin tällöin merkintöjä Tiiraan (www.tiira.fi), lintuhavaintojärjestelmään tai seurailen siellä toisten tekemiä havaintoja.

– Ministeriöiden yhteistyöstä on hyviä esimerkkejä mm. nitraattiasetuksen muutoksessa, suostrategian valmistelussa sekä kärkihankkeiden toteutuksen suunnittelussa, sanoo kahta ministeriötä johtava maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen.

Hallituksen puhtaat ratkaisut biotalouden kärkitavoitteina

Katriina ja Jari esittelevät Tiitus-lehmälle hänen uutta ruokintasuunnitelmaansa.

On aika nostaa perusasiat esiin

Maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk) haluaa nostaa perusasiat esiin.

– Back to basics, suuntaus perusasioihin, maa- ja metsätalouteen. Niiden merkitys on nyt nähtävä, hän korostaa.

Tällä hän tarkoittaa muun muassa ruokaa ja metsää. Näillä on iso merkitys Suomen talouteen ja kauppa- ja vaihtotaseisiin.

Vesi on yksi maaseudun huima mahdollisuus, jolle on kasvavaa kysyntää. Leppä puhuu sinisestä biotaloudesta. Hän kuvaa kuinka nurinkurista on esimerkiksi se, että tänne tuodaan paljon pullotettua vettä, kun meidän oma kraanavetmekin on puhtaampaa kuin tuontivesi.

Toiseksi hän puuttuu kotimaisen

kalan käytön lisäämiseen. – Meidän ruokatarjottimellamme olevasta kalasta vain 20 prosenttia on kotimaista. Ongelma ei ole se, etteikö järvissämme olisi kalaa, vaan kalastajien ammattikunta on hiipunut. Kalastuksen mahdollisuuksia hän haluaisi parantaa, säädöksiä purkaa.

Metsähallituksen organisaatiomuutos on tulossa pian hänen johtamansa maa- ja metsätalousvaliokunnan käsittelyyn. Metsähallituksella on paljon vesialueita hallinnassa. Hän uskoo, että nämäkin asiat nousevat samalla keskusteluun.

Teknologia on kehittymässä huimasti eteenpäin maa- ja metsätalouden alueella. – Sen tuomien innovaatioiden myötä maatalouskin

saa uusia mahdollisuuksia. Leppä visioi kuinka hän vielä vanhana miehenäkin voisi levittää ”lietteet” pellolle, jos lietelanta olisi kuivatettu rakeiksi, joita sitten levittää keskipakolevittimellä. – Lietteessä on 96 prosenttia vettä. Homma helpottuu, tehostuu ja muuttuu järkeväksi jos se poistetaan ja otetaan energia talteen.

– Tämän alueen tutkimushankeissa on menossa kilpajuoksu. Joka puolella maailmaa on siitä kysyntää, Leppä sanoo ja siksi hän uskoo, että piankin on tulossa tähän uusia ratkaisuja.

– Ilman teknologian edelleen kehittämistä ei biotalouskonaisuus kehity. Maailmalla ja myös Suomessa on haluja siirtyä fossiilitaloudesta biotalouteen ja sen pohjana on maaseudun raaka-aineet, osaaminen, investoinnit ja uudet oivallukset.

Maatalouden toimintaedellytysten parantamisessa on säännösten helpottaminen yksi tekijä.

– Byrokratian purku on jo aloitettu, kansanedustaja kertoo. – Tällä hetkellä on yhdestä kahteen miljaridin edestä elinkeinoelämän investointipäätöksiä byrokratian portaisa odottamassa ratkaisuja. Ne toisivat työpaikkoja, kun ne saataisiin päätökseen.

Miksi ne viipyvät viranomaiskäsittelyssä niin kauan?

– Yksi suuri syy siihen on se, että eri viranomaistahot valittavat toistensa päätöksistä ja asiat junnaavat virkamiesten pöydillä. Myös säädökset ovat osin ristiriitaisia.

Jari Leppä muistuttaa myös, ettei aina tulla ajatelleeksi kuinka paljon viljelijät investoivat itse. Kun miljaridin vuosittaisen investointitahtiin tulee valtion tukea 30–40 milj. euroa, kaikki muu on viljelijöiden itsensä panostusta. Se ei silloin todellakaan ole ”navettanäpörtelyä”.

– Maatalouden kannattavuutta on pystyttävä kohentamaan. Markkinoilta on saatava viljelijöille oikeudenmukainen korvaus laadukkaan ruuan raaka-aineen tuottamisesta. Myös tukijärjestelmällä pyritään helpottamaan maatalouden kassakriisiä, Leppä sanoo. – Lisäbudjettiin on tulti 20 miljoonaa euroa lisää maidolle ja lihalle sekä velkaisille tiloille. Lisäksi EU-rahaa on tulossa yhdeksän miljoonaa.

EU:n maatalouden tukipolitiikka on seuraavaksi kuudeksi vuodeksi lyöty lukkoon, joten siltä ei ole odotettavissa muutoin lisää lähivuosina.

Metsätalouden puolella ollaan Jari Lepän mukaan edistämässä

sukupolvienvaihdosten toteuttamista. – 2017 tulee voimaan huojennus uusille metsänomistajille. Tällä hetkellä uudet metsänomistajat ovat keskimäärin yli 50 vuotiaita ja keskimääräinen metsänomistajan iältään yli 60-vuotias. Minkään muun yrittämisuuden ikäjakama ei ole tällainen. Tätä on valmisteltu jo pitkälle, hän kertoo.

– Kuolinpesien omistukselle on tulossa maksimiaika, mikä vauhdittaa myös kuolinpesien purkamista. Yhteismetsää omistusmuotona ollaan myös edelleen edistämässä.

– Lomitusasia saa jatkoa. Sen järjestely säilytetään suurinpiirtein entisellään, kansanedustaja luettelee ensi vuoden budjettilupauksia.

Jari Leppä uskoo teknologian kehityksen tuovan maatalouden kannattavuuteen uusia eväitä.

Maatiloilla menee kohtuuttomasti aikaa paperin pyöritykseen

– Byrokratian normi- ja lupasäätelyn suhde riskeihin olisi erityisesti maataloudessa saatava oikeaksi. Kun tilakoko ja maatalouden yrittäjäluonne kasvavat, suuri byrokratia heikentää maatilayrityksen kilpailukykyä, sanoo kansanedustaja **Markku Eestilä** (kok) ja peräänkuuluttaa säädösten yksinkertaistamista todellisten riskien mukaan. Hän uskoo elintarvikkeiden vientimahdollisuuksiin, jos tiloille annetaan elintilaa kehittyä.

– Maatiloilla menee kohtuuttomasti aikaa hallinnon ja tukihakemusten pyörittämiseen. Viljelijöiden olisi päästävä keskittymään oleelliseen, tilan tuotantoon ja viljelyyn. Nyt näin ei ole.

Markku Eestilä on Kokoomuksen iisalmelainen kansanedustaja, joka aloitti keväällä toisen kautensa Arkadianmäellä. – Olen jo viisivuotiaasta lähtien seurannut maatilojen elämää, kun isäni mukana kiersin tiloilla, toisen polven eläinlääkäri kertoo. Omakohtaista eläinlääkärin uraa hänelle on kertynyt jo kolmekymmentä vuotta.

– Tänne eduskuntaankin tulin suoraan lehmän synnytyksestä, hän naurahtaa ja jatkaa, että hän eläinlääkärinä kokee tilojen käytännön asiat kuten kotieläintenpidon muuta kokonaisuutta tutummaksi. Hän näkee tilojen investoinnit ja tuotannon kehittämisen tarpeelliseksi.

– Pidän hyvänä, että maatilatalouden kehittämishahastoon, Makeeraan ollaan ensi vuodelle varainmassa 90 miljoonaa euroa.

Eestilä on puolueensa valiokuntavastaava maa- ja metsätalousvaliokunnassa. Hän on jäsen myös valtiovarainvaliokunnan maatalousjaostossa.

Eläinten hyvinvointia herkillä tunnolla aistiva eläinlääkäri näkee, että politiikassakin on ongelma, ettei ymmärretä psykososiaalisten tunteiden merkitystä. – Talouskin on tunnetta, hän sanoo.

– Tietysti tarvitaan määrätietoisuutta kehityksen edistämiseen.

– Pitää uskaltaa myös epäonnistua ja sallia virheiden tekeminen, muuten ei kehitystä tapahdu. Aina on riskejä, hän sanoo.

Eestilä toivoo asennemuutosta suomalaisessa virkamieskunnassa siihen suuntaan, ettei etsittäisi aina vain virheitä, pikemminkin oltaisiin tukemassa ja katsomassa asioita myös yrittäjän ja viljelijän näkökulmasta. – Virkamies on myös palvelija, hän linjaa.

– Metsätilojen tilakoko pitää saada suuremmaksi ja sukupolvienvaihdoksia vauhditettua, kansanedustaja korostaa. – Meilläkin pitäisi vauhdittaa kuolinpesien/perikuntien nykyistä nopeampaa purkamista kuten Ruotsissa, jossa ne on purettava käsittäkseni kolmen vuoden aikana. Kun perikunta puretaan, joku ottaa sitten selkeästi vastuun tilanpidosta ja sen kehittamisestä.

Perikuntien purkua Eestilä pitää merkittävänä myös metsien omistuksen kohdalla. Hän itse luopui viime vuonna omasta osuudestaan metsää sisältävässä perikunnassa. – Kannatan yhteismetsiä. Siellä on ammattimaiset hoitajat, jotka pitävät metsästä ja hallinnosta huolen, hän mainitsee.

– Pitää uskaltaa myös epäonnistua ja sallia virheiden tekeminen, muuten ei kehitystä tapahdu, evästää kansanedustaja Markku Eestilä yrityselämän kehittäjiä.

Hallitus haluaa parantaa omaisuuden suojaa

Sipilän hallitus on vahvasti sitoutunut omaisuuden suojan parantamiseen hallituskaudellaan, mikä heijastuu erityisesti maankäyttökysymyksiin. MTK:n jäsenten näkökannalta hallituksen linjaukset ja suunnitelmat näyttävät hyvin tervetulleilta, olemme määrätietoisesti peräänkuuluttaneet suunniteltuja muutoksia jo vuosien ajan. Kaikella on aina aikansa ja paikansa. Omaisuuden suojan tehostamisen osalta se aika on nyt.

Maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu kuntien maankäyttövalan ja -vastuun lisäämiseksi

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoja kahteen hallituksen esitysluonnokseen maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi. Toinen koskee maakuntakaavojen ja kuntien yhteisten yleiskaavojen vahvistusmenettelystä luopumista. Jatkossa maakuntakaavoista päätettäisiin maakuntahallituksessa. Ympäristöministeriölle kuuluisi jatkossa alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen yleinen kehittäminen ja ohjaus, muttei enää maakuntakaavoituksen ohjaus eikä valvonta. Viranomaisyhteistyö toteutettaisiin viranomaisneuvotteluin sen ministeriön kanssa, jota kulloinkin käsitellyssä oleva asiakokonaisuus koskee.

Toinen lakimuutosehdotus koskee poikkeuslupa-asioiden käsittelyn siirtymistä ELY-keskuksilta kunnille. Jatkossa kunnat ratkaisi-

sivat kaikki poikkeuslupapäätökset, esimerkiksi rantarakentamista koskevat poikkeuspäätökset ja asemakaavassa osoitetusta kokonaisrakennusoikeudesta poikkeamista koskevat päätökset. Nämä kaksi uudistusta olisi mahdollista saada voimaan jo ensi vuoden alusta.

Ympäristöministeriö on lisäksi käynnistänyt lainvalmistelun, jolla toteutetaan kaavoituksen ja rakentamisen lupien sujuvoittamiseen tähtäävät toimenpiteet. Työryhmän tavoitteena on turhan sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Tässä työssä perataan säädökset, jotka eniten haittaavat kansalaisien arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista ja tervettä kilpailua. Muun muassa kaavoituksen ja rakentamisen päätösprosesseja lyhennetään, täydennysrakentamista ja rakennusten käyttötarkoituksen muuttamista sujuvoitetaan sekä rakentamismahdollisuuksia erityisesti haja-asutusalueilla helpotetaan nykyisestä. Myös rakentamista yleiskaava-alueilla mahdollistetaan ja suunnittelutarvealueensäännöksiä lievennetään. Tämän työryhmän toimikausi päättyy 31.5.2016, joten uudistunut maankäyttö- ja rakennuslaki voitaisiin saada voimaan näiltä osin jo vuoden 2017 alusta.

Lunastuslain uudistus on käyn-

nistynyt

Oikeusministeriössä on käynnistetty selvitystyö lunastuslain mukaisen lunastuskorvauksen ja lunastusmenettelyn toimivuuden tarkistamiseksi. Selvityksen on määrä valmistua 31.5.2016 mennessä, minkä jälkeen käynnistään tarvittavat toimet lainsäädäntömuutoksen toteuttamiseen.

Lunastuslakimme on vuodelta 1977 ja tarvitsee päivitystä – jopa kokonaisuudistusta. Yhteiskuntamme perusinfrastruktuurin laajuus ja tilavaatimukset ovat viimeisten vuosikymmenten aikana muuttuneet merkittävästi. Kajoaminen yksityisen ihmisen omistusoikeuteen lunastamalla maata on aina merkittävä ratkaisu. Lunastuslain perusperiaatteita ovatkin perustuslain turvaama omaisuuden suoja ja lunastettavan omaisuuden luovuttajan varallisuusaseman säilyttäminen. Nykyisellään lunastuskorvaus häidin tuskin antaa perustuslainmukaista minimisuoja maanomistajalle. Mikään ei estä suojaamasta omaisuutta tätä tasoa paremmin. Lunastaminen on pakkotoimioikeutta, jolla omaisuus vaihtaa omistajaa pakolla. Jos joutuu pakotettuna luopumaan omastaan, pitäisi tämän pakon näkyä myös saatavissa korvauksissa.

MTK on esittänyt, että Suomessa tulisi ottaa lunastuskorvauksen määrittämisessä käyttöön Ruot-

sin malli, jossa markkina-arvoon perustuvan lunastuskorvauksen päälle maksettaisiin 25 prosentin suuruinen lisäkorvaus. Lunastuslain tulisi myös tunnistaa määrävällein maksettavat korvaukset silloin kun maanomistajalle aiheutuva tosiasiallinen haitta on selvästi jatkuva. Tyypillinen esimerkki tästä on sähköpylväs, jonka kiertämisestä ja huomioonottamisesta aiheutuu maanomistajalle, erityisesti viljelijälle, jatkuva haittaa ja vaivaa.

Lunastuslain uudistuksessa on syytä kiinnittää huomiota myös lunastuslain ohjausvaikutukseen. Koska korvaus on nykyisellään niin pieni, laki ei toimi ainakaan kannustimena siirtymään esimerkiksi ilmajohdoista maakaapelointiin. Kuitenkin maanomistajalle saattaa muun muassa tuulivoimapuiston läheisyydessä aiheutua sellaista maankäytön pirstaloitumista, jota ei korvata tällä hetkellä millään tavalla. Erilaisten hankkeiden kumulatiivinen haitta tulee jatkossa tunnistaa ja korvaukset suorittaa sen mukaisesti.

Nykyisin lunastustoimitukset palvelevat entistä useammin yksityistä liiketoimintaa. Lunastuslakiin tulisikin sisällyttää säännös, jonka perusteella maanomistaja voisi saada pienen osuuden lunastuksen tuomasta hyödyistä ja tuotosta silloin kun kyse on puhtaasta bisneksestä.

Hallituksen ohjenuora tässä lainsäädäntötyössä on nimenomaan omaisuuden suojan parantaminen. Näin ollen lienee selvää, että korvaustasot tulevat nousemaan nykyisestä. Tässä valossa on syytä jarrutella ainakin

vapaaehtoisia korvaussopimuksia, koska lunastuslain mukainen korvaustaso tulee väistämättä asettamaan myös vapaaehtoisesti maksettaville korvauksille uuden tason.

Hajajäteasetus kevenee
Haja-asutuksen jätevesiasetus on osoittautunut melkoiseksi farsiksi, jota on jokaisella hallituskaudella hieman muutettu ja höllytetty. Nyt hallitus toivoo, että viimein saataisiin sellainen asetus, joka voisi jäädä pysyvästi voimaan. Lähtökohtana muutokselle on, että ennen vuotta 2004 rakennetut niin sanotut kuivan maan kiinteistöt vapautettaisiin asetusten vaatimuksista siten, että tarvittava jätevesiremontti tulisi suorittaa vasta seuraavan rakennustai toimenpidelupaa edellyttävän remontin yhteydessä. Uudistukset on tarkoitus saada voimaan ennen ensi kevättä.

MTK on vahvasti mukana näissä omaisuuden suojan parantamista koskevissa muutostöissä.

Leena Penttinen
lakimies MTK

Kuva: Jaana Kankaanpää

Toimivat
tarvikkeet
metsätöihin

FACEBOOK.COM/UITTOKALUSTO

>> Katso uittokalusto.fi

Luotettavaa metsäalan kauppaa jo vuodesta 1918.

Taitajantie 2 | 57210 Savonlinna | 015 555 0402 | shop@uittokalusto.fi
 Ahlmanintie 56 | 33800 Tampere | 03 222 5585 | tampere@uittokalusto.fi
 www.uittokalusto.fi

Tervetuloa puutavaraostoksille

Meiltä löydät laudat, lankut, paneelit, listat, laudelaudat, kyllästetty lauta, kutteria, maaleja, saunasuojat, sudit, pensselit, ruuveja, nauvoja...

Tilauksesta teemme erikoislistoja ja paneleita asiakkaan toiveiden mukaan

Meille voit tuoda höyläykseen ja kyllästyksen myös omaa puutavaraa

19 47
PUNKASALMEN
SAHA JA HÖYLÄ

Palomäentie 34, 58500 Punkaharju
 puh. 015 441 096, 040 526 5489
 punkasalmensaha@gmail.com

AVOINNA
 talviaikaan
 ma-pe 7-15

Tekstit: Päivi Luostarinen

Kaksoiskuntalaisuus toisi maaseudulle mahdollisuuksia

Sosiaali- ja terveishallinnon uudistuksessa ollaan rakentamassa maakuntien kokoisia itsehallintoalueita, jotka vastaisivat sote-palveluiden tuottamisesta. Hallitus on lähiaikoina julkistamassa mallinsa linjaukset.

Keski-Suomen kansanedustaja **Petri Honkonen** (kesk) on tuke-
massa mahdollisesti 19 maakunnan pohjalle rakentuvaa mallia. – Osa poliittisesta kentästä haluaisi alueita vieläkin suuremmiksi. Tällä hetkellä meillä on satoja kuntayhtymiä. Jos niitä saadaan purettua 19 maakunnan kokoisiksi, on se jo hyvä, hän perustelee.

Honkonen toivoo, että samalla kun sotesta keskustellaan nostetaan arvioitavaksi myös kaksoiskuntalaisuus. – Sillä olisi maaseudun kannalta myönteinen vaikutus. Kuntien uusi rooli nousee joka tapauksessa uudessa tilanteessa esille. Siinä yhteydessä kaksoiskuntalaisuutta olisi hyvä pohtia, hän sanoo.

– Yhä useamman vapaa-ajan asukkaan lomamökki on ympärivuotisesti asuttava. Monet haluavat tehdä töitäkin etänä. Tämä toisi maaseudulle uutta elämää ja olisi toivottava kehityssuunta.

– Kunnille jää joka tapauksessa tehtäviä kuten muun muassa ympäristönsuojelu, kaavoitus, rakennus-

valvonta ja jätehuolto.

– Sote-uudistus on viimeinen tilaisuus pelastaa julkinen perusterveydenhuolto ja sosiaalihuolto ennen kuin yksityiset palveluntuottajat musertavat koko järjestelmän, kansanedustaja korostaa.

Maaseudun ja koko Suomen elinvoimaisuuden kannalta biotalouden mahdollisuudet ovat hallitusohjelman mukaan merkittävät. Petri Honkonen kantaa huolta biotalouteen liittyvän opetuksen riittävästä. Metsätaloudelle tarvittaisiin lisää koulutuspaikkoja.

– Meillä Keski-Suomessa toimii biotalouskampus Saarijärven Tarvaalassa, jossa toimivat POKE:n (Pohjoisen Keski-Suomen ammattiotiston) maa- ja metsätalouden koulutus sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun agrologikoulutus, Petri Honkonen kertoo.

– Metsäkoneen kuljettajien koulutus on yhdistetty nerokkaasti myös logistiikkaan. Näin koulutus valmistaa moniosaajia kuljettamaan metsäkoneita metsässä ja tien päällä. Koulutusta on tarjolla myös bioenergiaan. Lisäksi JAML:n katalyysilaboratoriossa tehdään lämmityspolttoaineiden tutkimusta ja testataan kattiloita.

– Lisäksi Jämsän ammattiopis-

tossa on perinteinen ja tasokas metsäkoneenkuljettajan koulutus.

– Nuorilla on kiinnostusta maaseudun ammatteihin ja uskoa maaseudun mahdollisuuksiin, kunhan edellinen sukupolvi ei olisi niin epäilevä, vaan kannustaisi elämään ja yrittämään maaseudulla Petri pohtii. Hän itse on historian ja yhteiskuntaopin aineen opettaja Saarijärvellä.

Petri Honkonen tarttui lokakuussa kesällä voimaan tulleen uudistetun kestävän metsätalouden rahoituslain toimeenpano-ongelmiin. Hän jätti asiasta kirjallisen kysymyksen hallitukselle. Uudistuksen myötä kaikista työlajeista on tehtävä ennakkoon rahoitushakemus sekä hyväksytystä kohteesta jälki-ilmoitus. Aikaisemmin tukea on haettu tekemällä omavalvontatietona toteutusilmoitus työn tekemisen jälkeen.

Hakemuksia eikä ilmoituksia ei voi jättää sähköisesti, ja tietojärjestelmäongelmien vuoksi käsittely on ollut erittäin hidasta, Honkonen selittää. – Tämän johdosta Metsäkeskus on pahoin ruuhkautunut ja metsänomistajat sekä -ammattilaiset ovat kokeneet Kemera-tuen hakemismenettelyn hankalaksi. Uusi laki lisäsi ainakin kymmenellä hengellä työvoiman tarvetta Metsäkeskuksessa, hän tietää kertoa.

– Nuorilla on kiinnostusta maaseudun ammatteihin ja uskoa maaseudun mahdollisuuksiin, kunhan edellinen sukupolvi ei olisi niin epäilevä ja veisi nuorten innostusta, Petri Honkonen pohtii.

Kuva Virpi Piippo

Paikallinen energiantuotanto tuo huoltovarmuutta

Hajautettu paikallisuuteen perustuva energiantuotanto on kansanedustaja **Teuvo Hakkaraisen** (ps) toivoma energiapolitiikan suunta.

– Pienet voimalat tuovat huoltovarmuutta. Hän nostaa esimerkiksi ns. CHP (combined heat and power) -pienvoimalat, jotka käyttävät met-

sien biomassoja sekä sahoilta tulevia sivutuotteita.

Tällainen voimala, josta saa sekä lämmön että sähkön jopa niin, että ylijäävän sähkön saa talteen tai myytyä isompaan verkkoon, on toimiva paikallinen energiaratkaisu.

Hänen mukaansa CHP-mikrovoimaloita on Suomessa vasta yksi sahan yhteydessä toimiva, mutta suunnitteilla on useita.

– Tällä hetkellä tukea sen investointiin saa 750 000 euroa, mutta tuki pitäisi nostaa kahteen miljoonaan, sitten se lähtee yleistymään, Hakkarainen uskoo.

– Tällainen pienvoimala sopisi yksityiselle yritykselle tai maataloil-
le, joille se toisi turvaa viime aikoina yleistyneiden myrskyjen aiheuttamien pitkienkin sähkökatkosten varalle. Aggregaatti ei pitkäksi aikaa tuo apua, jos sähköt on poikki myrskytuhojen aiheuttamien linjavaurioiden vuoksi, hän selvittää.

CHP-voimala olisi sopiva heidänkin perheyrittäjänsä sahalle Viita-saarella. Hakkarainen oli sahayrittäjä kansanedustajaksi ryhtymiseensä asti. Nyt sitä pyörittää hänen veljensä ja pari muuta osakasta.

Hakkarainen ei tunnustaudu tuuli-voimaloiden kannattajaksi. – Nämä CHP-pienvoimalat ovat sitä oikeaa biotaloutta, hän korostaa.

– Metsien raivaus ja biomassan hankinta myös työllistisivät.

– Sitä minä en ymmärrä, että tuodaan tuettua haketta Venäjältä, kun omissa metsissäkin olisi korjattavaa, hän ihmettelee. – Se on EU:n ulkopuolelta tulevaa haketta ja sen tukeminen on loputtava.

Hakkarainen odottaa, että teknologian kehityksen myötä hakkeesta pystyttäisiin poistamaan vesi, jota

siinä on 30 prosenttia. – Nyt kuljetetaan haketta esimerkiksi 200 kilometriä paikasta A paikkaan B ja siinä samalla kuljetetaan aikoimoinen määrä vettä.

Samalla tavalla hän toivoo, että Suomessa pystyttäisiin nostamaan sahatavaran jalostusastetta, jotta jalostuksen lisäarvo jäisi kotimaahan. – Tällä hetkellä meidänkin sahalla tehdään aihioita, jotka lähtevät Unkariin, missä ne jalostetaan parkeiksi ja tuodaan takaisin Suomeen.

– Suomen metsäsektorilla olisi vientiin hyviä rakentamiseen soveltuvia tuotteita kuten liimapalkit, joita on nyt mennyt Japaniin. – Ne eivät pala edes tulipalossa. Puu kestää muita materiaaleja paremmin maanjäristyksiä eikä se lämpiä läpi niin nopeasti kuten esimerkiksi metallilevy, joka on hetkessä kuuma ja sitä kautta aiheuttaa omat risksinsä.

Tällä hetkellä kritisoidaan kovasti kehitysmäärärahojen leikkauksista. – Kyllä sitä enemmän pitäisi opettaa kehitysmaiden ihmisiä itse tekemään eikä antaa vain valmista ra-

haa. Hakkarainen kertoo kuinka hän on muutamaan otteeseen ollut kehitysavun neuvonantajana opettamassa sahausprosessia Keski-Amerikassa.

– Suomi oli tukenut muun muassa Nicaraguan sahan perustamista. Koneet siellä seisovat kun kukaan ei osannut vaihtaa sahaan terää. Olin siellä sitten kunnostamassa ja huoltamassa sahoja. Kyllä kehitysmaiden auttamisessa tarvittaisiin enemmän käytännön ihmisten taitoa, jotta päästäisiin konkreettiseen työhön alkuun ja toimintaan, entinen sahayrittäjä valottaa.

Eduskunnassa käydään parhailaan ensi vuoden budjetista keskustelua. – Luullaan, että velaksi voidaan elää, hän tokaisee. – Kyllä tässä kaikkien on osallistuttava.

Hakkarainen muistuttaa kuinka edellinen sukupolvi nosti sodan jälkeisen Suomea. Hänen isänsä oli ker-tonut kuinka halkometsässäkin piti tehdä motti 10 kuution urakan päälle ns sotakorvausmotti, jolla kirvesmieskin osallistui sotakorvausten maksamiseen.

Teuvo Hakkarainen toivoo, että Suomessa nostettaisiin puuraaka-
aineen jalostusastetta
niin, että jalostuksen
lisäarvo jäisi kotimaahan.

Kansanedustaja Teuvo Hakkarainen ennättää halkometsäänkin viikonloppuna kotona käydessään.

Koe uusi aika nyt!

AgriSmart

Liikkuvan työnohjauksen ja viljelymuistiinpanojen palveluratkaisu viljelijälle, suunnittelupalvelun tuottajalle ja urakoitsijalle

AgriSmart on kaikille hyödyllinen itsenäinen pilvipalvelu, joka tukee tehokasta verkostomaista yhteistyötä

Tutustu kotisivuillamme
- soita ja tilaa!

Puh. (017) 264 2642
myynti@suonentieto.fi

Suonentieto
www.suonentieto.fi

Jokinotkon karjatila

Astut ulos autosta keskelle vihreää ja kukkivaa maatilaa pihapiiriä, jota reunustavat punamullalla maalatut rakennukset. Jaloissa pyörii kaksi mustavalkoista kissaa, kukot kiekuvat kilpaa tarhassaan ja kanat kuopsuttavat vapaana pensaiden juurella. Kauempana näet kunnioitusta herättävän kokoisia Hereford-sonneja laiduntamassa kaikessa rauhassa ja eriväriset suomenlampaat kulkevat yhtenäisenä laumana omalla laidunlohkollaan.

Ponit ovat vetäytyneet varjoon suojaan keskipäivän auringolta ja nuokkuvat puun alla puoliuunessa. Kesäpäivän tunnelma maatilalla on seesteinen, melkein unelias, ja hiljaisuutta värittävät ainoastaan touhukkaiden kanojen kotkotukset ja iloisten lasten riemunkiljahdukset.

Näin vetävästi esittelee Jokinotkon karjatila toimintaansa omalla internet-sivullaan. Keiteleellä, lähellä Keski-Suo-

men rajaa sijaitsevan tilan omistavat **Jenni ja Jyri-Pekka Lemettinen**.

Tilan päätuotantosuunta on lihakarjan kasvatusta ja nautaroduista suositaan Herefordia sen rauhallisen luonteensa ja hyvän säänkestävyydensä vuoksi. Hereford-sonnit viihtyvät hyvin ulkona ympäri vuoden kunhan ne pääsevät katon alle suojaan pahimmilta sateilta.

Herefordit tulevat Jokinotkon tilalle oman heretkylän emolehmätilalta, jossa pojat ovat saaneet kasvaa emiensä kanssa ensimmäiset puoli vuotta. Hereford-sonnit laiduntavat koko kesän ympärillä olevilla pelto-, metsä- ja luonnonhoitolaitumilla. Jenni ja Jyri-Pekka Lemettinen haluavat panostaa eläinten hyvinvointiin ja tuottaa sitä kautta laadukasta lihaa. Tässä heidän mielestään tärkeintä onkin eläinten vapaa liikkuminen ja mahdollisimman laajatyypilliset elinolosuhteet.

Kapteeni käskee: katse omaan napaan!

Kaikki taitavat muistaa leikin "Kapteeni käskee", jossa kapteeni käski tehdä jotain hassua ja sitten osallistujat tottelivat kapteenia ja tekivät sen, mitä kapteeni pyysi. Jos minä leikkisin nyt tätä samaa leikkiä, niin käsky olisi selvä: katse omaan napaan, mars!

Ai miksi? No siksi, että kuluvan vuosi on ollut erityisen hankala maatalousyrittäjille. Vastusta on riittänyt mm. markkinoilla, tukipolitiikassa ja viimeisimpänä kesäsaissa. Vuoden aikana kukkaro on kaventunut monella luvattoman paljon ja viivan alle jäävällä luvulla ei hurraata huudeta. Tämä vaikuttaa väistämättä myös omaan hyvinvointiin, koska talous ja hyvinvointi kytkeytyvät tiiviisti yhteen. Jos talous sakkaa, sakkaa yleensä hyvinvointikin.

Siksi erityisesti tänä syksynä olisikin tärkeää kuulostella jaksamistaan ja tuijottaa sitä omaa napaa oikein luvan kanssa. Tup-paa olemaan nimittäin niin, että kun kassavirta tyrehtyy, hommia pauskitaan usein enemmän itse. Näin fyysinen kuormitus lisääntyy. Toisaalta - koska taloushuo- lilla on taipumus nakertaa yönua - lisääntyy fyysisen kuormituksen kanssa samaan syssyyn usein myös unettomuus. Univaje kasvaa eikä palautumista enää tapahdu. Ja ihminen on siitä jännä kone, että kun palautuminen jää

tarpeeksi pitkään miinusmerkiseksi, niin se reagoi siihen takuuvarmasti aina samalla tavalla: aluksi koneisto yskii, sitten hyytyy ja lopulta se leikkaa kiinni.

Työterveyshuolto on yrittäjän omalääkäri-järjestelmä

Mutta millä sitten estää koneen hyytyminen? Tärkein tuki yrittäjälle on työterveyshuolto. Työterveyshuollossa pystytään säännöllisillä terveystarkastuksilla ennaltaehkäisemään uupumusta ja tarttumaan riskitekijöihin ajoissa, ennen kuin esim. haitallinen stressi kääntyy uupumukseksi tai uupumus masennukseksi. Toisaalta myös uupumuksen hoito onnistuu paremmin, koska työterveyshuollossa pystytään arvioimaan työolosuhteiden merkitystä uupumuksen osana ja tekemään tarvittavia toimenpiteitä tilalla.

Työterveyshuollon kautta pääsee myös kuntoutukseen tai kuntoremontteihin (eli työterveyshuollon asiakkaana näihin saa Kelakorvaukset). Lisäksi säännöllisillä terveystarkastuksilla voidaan tunnistaa piileviä terveysriskejä ja ennaltaehkäistä niiden puhkeamista sairaudeksi. Yrittäjillä todetaan melko usein sellaisia terveydellisiä ongelmia, joihin voitaisiin vaikuttaa ennaltaehkäisevästi niin yrittäjän omin valinnoin kuin ter-

veydenhuollollisin keinoin. Tällaisia ovat esimerkiksi sydän- ja verisuonitaudit tai tukielinsairaudet.

Matalan kynnyksen keskusteluapua tukihenkilöverkosta

Työterveyshuollon lisäksi tärkeä apu uupumuksen ennaltaehkäisyssä on keskusteluapu. Maksutonta, matalan kynnyksen keskusteluapua tarjoaa esimerkiksi Maaseudun tukihenkilöverkko. Tukihenkilöt ovat koulutettuja, maaseudun olosuhteisiin perehtyneitä auttajia, jotka tarjoavat keskusteluapua ilman jonoja.

Tukihenkilön kanssa voi keskustella ennen kriisiä esimerkiksi yksinäisyydestä, talous- tai parisuhdehuolista, mutta jos kriisi on jo päällä, niin tukihenkilö voi olla myös asiointiapuna virastoissa tai ohjata ammattiavun piiriin. Uusi osa Tukihenkilöverkon toimintaa on myös maaseutupuhelin, jonne voi soittaa nimettömänä päivittäin (klo 18-21) mieltä painavista asioista.

Hyvinvointipäivistä eväitä stressiin ja talouden hallintaan

Mela tarjoaa työhyvinvoinnin tueksi mm. hyvinvointipäiviä ja erilaisia koulutuksia ja muita hyvinvointitilaisuuksia.

Kuluvan syksyn aikana Mela

kiertää yhteistyössä MTK-tuottajaliittojen kanssa valtakunnallisesti hyvinvointipäivillä, joissa pureudutaan tämän syksyn haasteisiin etsimällä keinoja sekä maksuvalmiuden ylläpitämiseen, talouden hallintaan että stressin ja henkisen kuormituksen hallintaan. Lisäksi Mela on kuluvan vuoden aikana yhteistyössä tuottajaliittojen kanssa kouluttanut maataloilta vierailevia yhteistyökumppaneita varhaiseen välittämiseen.

Varhaisen välittämisen malli on luotu tilanteisiin, joissa viljelijää uhkaa uupuminen tai muu tilan toimintaa häiritsevä kriisi. Ajatus on se, että tilalla vierailevilla henkilöillä olisi rohkeutta ja osaamista puuttua tilanteeseen ja ohjata yrittäjää oikeanlaisen avun piiriin.

Ei tarvitse olla paras tai sitkein

Viime kädessä taitaa olla kuitenkin niin, että oman hyvinvoinnin suhteen avaimet ovat hallussa ennen kaikkea yrittäjällä itsellään. Hyvinvoinnin "taikalaatikkoa" ei valitettavasti ole kukaan vielä keksinyt. Siksi aina on hyvä muistaa se vanha viisaus, että kii-reisenkin työn keskellä ainoa tapa ennaltaehkäistä uupumusta on riittävä lepo.

Työtä tulisi jaksottaa ja huolehtia palauttavista tauoista työrupeamien välillä. Palautuminen on

oman jaksamisen kannalta kaiken a ja o. Lyhyet "nokkaunet" ennen iltanavettaa ei ole ollenkaan huono idea. Yöunet tulisi yrittää turvata kevyemmin - tai sitten vaikka järein konstein - jos muu ei auta.

Työuupumuksen läpikäyneet myös toteavat, että armollisuus itseä kohtaan, ylimalkaan itsetuntemuksen kasvattaminen, on tärkeää. Kuten eräs viljelijä totesi: "Meidän kaikkien pitäisi hoksata, ettei tarvitse olla sitkein tai paras, vaikka se kovaa työtä ja työnte-koa arvostavassa kulttuurissa on vaikeaa". Armollisuus itseä ja toisia kohtaan taitaa olla paras hyve, mikä meidän jaksamistakin kannattelee.

Pirjo Saari
tiiminvetäjä / työhyvinvointiasiat
Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Mela

Itä laadukasta lihaa ja mielenvirkistystä

Jokinotkon karjatilalta voit ostaa vapaana laitumilla ja metsätarhoissa kasvatettua Hereford-naudanlihaa ja karitsanlihaa. Eläinten ruokinta pohjautuu oman tilan luomunurmeen ja -viljoihin, joita tarvitsee täydentää vain kivennäisliälä. Jokinotkon karjatilalta voit siis ostaa puhdasta ruokaa puhtaalla omatunnolla.

Oletko kyllästynyt tihrustamaan lihapakettien etikettejä saadaksesi selville minkä eläimen lihaa se sisältää ja missä maassa se on tuotettu? Kun ostaa lihan suoraan tuottajalta, tietää mitä syö. Ostaja voi halutessaan selvittää ruoan koko tuotantoketjun omaan ruokapöytänsä asti. Kaikki lihatuotteet pakataan tuoreena vakuumiin, jolloin suojakaasua tai säilöntäaineita ei tarvita.

Tilan myymälässä vieraillessaan pääsee näkemään käytännössä eläinten elinolot. Yrittäjät kertovat mielellään lisää eläinten ruokinnasta ja hoidosta. Maatilalla on lisäksi kotieläinpiha, kahvila ja majoituspalveluita kesäaikaan. Lihaanetista.fi- nettikauppa palvelee ympäri vuorokauden ja ympäri vuoden.

Mikäli asuu hieman kauempana maatilasta, herkulliset lihatuotteet voi tilata myös suoraan omalle kotiovelle.

Suomenlampaisiin tykättyttiin heti

Ensimmäiset suomenlampaat saapuivat Jokinotkon karjatilalle kesällä 2013. Yrittäjäpariskunta tykättyttiin heti näihin pieniin märehtijöihin. Lampaat täydentävät nautojen ja hevosten laidunnusta loistavasti, koska jokainen eläinlaji syö laitumelta hieman eri kasveja. Pässikaritsat saapuvat keväällä vieroituksen jälkeen läheiseltä maatilalta ja ne laiduntavat karjatilalla koko kesän myöhälle syksyyn asti. Lampaiden hoitoon voivat myös perheen pienimmät hyvin osallistua, sillä nuoret pässit ovat erittäin kiltejä.

Kanoja ja kukkoja pidetään kesäisin vaihteleva määrä. Kanatarhasta kanat pääsevät myös pihapiiriin vapaasti käyskentelemään ja kuopsuttelemaan herkkupaloja maan sisästä. Kanat ja kukot syövät myös paljon vihreää nurmea

kesällä ja tämä antaakin kananmunien keltuaiselle aivan uskomattoman kirkkaan värin.

Maatilan eläimiin kuuluu tällä hetkellä kaksi suomenhevosta, Remu ja Irma sekä Kora-poni. Kairilla voi ratsastaa ja ajaa kärryillä ja Remu-ruunasta kaavaillaan isännälle työhevosta tulevaisuudessa. Irma-tamma on emännän, Jennin ratsu ja tavoitteena on jossain vaiheessa päästä ihan kilpakentille saakka. Lisäksi pihatarihassa loikkii luppakorvainen urospupu Kille ja hiiriä pihamaalla pyydystää yhteensä kolme kissaa: Otto, Vilna ja Muru.

Maatilamajoitusta päärakennuksen yläkerrassa

Maaseudun rauha. Herääminen kukon kiekaisuun. Aamukierros utuisilla laitumilla eläinten keskellä. Aamujuvien jakaminen kanoille. Herkullinen aamiainen vanhan hirsirakennuksen tuvasa. Tätä on maatilamatkailu parhaimmillaan, kotisivut tietävät kertoa.

Keväällä 2015 valmistuneessa remontissa vanhan hirsisen päärakennuksen yläkerta muutettiin maatilamajoitukseen sopivaksi. Tarkoituksena on järjestää aamiismajoituksen lisäksi maatilalla erilaisia hyvinvointikursseja vaihtuvalla teemalla sekä tarjota maatilamatkailupaketteja lapsiperheille. Tällöin pääsee mukavasti tutustumaan lähemmin maatilankäynnin arkeen ja varsinkin lapset usein nauttivat päästessään osallistumaan eläinten päivittäiseen hoitoon.

Tiloja voi vuokrata myös kokouskäyttöön tai vaikka perhejuhliin. Tilauksesta järjestetään lisäksi lasten maatilasynttäreitä, joihin kuuluu herkkupöydän lisäksi eläinten hoitoa, poniratsastusta ynnä muuta mukavaa ohjelmaa. Synttäririkakunkin saa sankari suunnitella itse tilan kakkuleipurin kanssa.

Tilan maatilamyymälä on auki marraskuussa soittamalla puhelimeen 044 564 9772. Joulumyymälä avaa ovensa torstaina 26.11. kello 10 ja on avoinna aina aatonaattoon saakka.

Jokinotkon karjatilalla yrittäjäpariskunta Jenni ja Jyri-Pekka Lemettinen.

Teksti: Pertti Ruuska

Lähiiruokaa julkisiin hankintoihin

Jyväskylän kaupungin omistaman liikelaitoksen, Kylän Kattauksen johtaja **Tuija Sinisalo** ottaisi ateriavalmistukseen mielellään lisää alkuperältään tunnettuja, tuoreita lähiruokatuotteita. Lähestulkoon kaikki toimitussopimukset ovat katkolla alkuvuodesta 2016 ja kilpailutukset ovat olleet ajankohtaisia tänä syksynä.

Toimituserän koko ei välttämättä ole pientuottajan oluttomattomissa vaikka kyseessä on näinkin suuri hankkija. – Olemme tietoisesti pudottaneet hankintasopimuksiin kirjattavien tuotteiden hankintamääriä eräiden tuotteiden kuten kaalin ja porkkanan osalta, Sinisalo muistuttaa.

Mansikasta on tehty puitesopimus kolmen lähialueen tuottajan kanssa. Myös herukoille oli alkusyksystä kysyntää. Kalatuotteista haaviin on jäänyt paikallisen tuottajan tuotekehityksen tuloksena syntynyt särkisäilyke, joka sopii hyvin Kylän Kattauksen ateriavalmistukseen. Lähimyllyn toimittamaa ruisjauhoa on kokeiltu vanhainkotien aamupuuron raaka-aineena.

– Liha ja maito eivät ainakaan tässä vaiheessa näytä todennä-

köisiltä lähihankintojen tuoteryhmiltä. Lihaa käytämme pääasiassa jauhelihana. Siinä ei pientoimittajan hintakilpailukyky riitä. Maito tosin tulee Jyväskylän meijeriltä, on todennäköisesti suurelta osin keskisuomalaisista alkuperästä ja siinä mielessä se kyllä on lähiruokaa.

Iso toimija voi suosia lähiruokaa

Kylän Kattauksen hankintavolyymit ovat niin suuret, ettei minkään tuotteen tai tuoteryhmän korvaamista kokonaan lähiruokatuotteilla voi pitää realistisena tavoitteena. Lähiruokahankintojen lisäämisessä on yritetty löytää ne tuoteryhmät, joista voidaan vähin erin lähteä liikkeelle.

Kylän Kattaus tuottaa lounas- ja päivällisateriat vanhus- ja vammaispalvelun asiakkaille koko kaupungin alueelle sekä koulu- ja päiväkotilounaita. Päivittäin tuotetaan noin 23 600 ateriaa. Liikelaitoksen palveluksessa työskentelee yhteensä noin 250 henkilöä 88 keittiössä. Liikevaihto on 18,4 miljoonaa euroa. Varsin suuren mittakaavan ateriapalvelusta on siis kyse.

Mikä Tuija Sinisaloa motivoi suosimaan lähiruokatuotteita? – Luomu- ja lähiruokan sekä kasvisruokavalion suosio näyttää olevan alati vahvistuva trendi. Näille on kysyntää myös meidän ateriapaikoissa. Kaupungin viranhaltijana toki myös toteutan tämän asian puolesta tehtyä kaupunginvaltuuston päätöstä ja samalla Valtioneuvoston viitoittamaa lähiruokastrategiaa, Sinisalo toteaa. Kuntien ja valtion poliittisilla periaatepäätöksillä on siis merkitystä!

– Toivon, että meidän lähiruokatuotajilla olisi valmiutta yhä enemmän vastata tähän kysyntään ja viritellä tuotantoa siihen malliin, että riittävän suurien erien toimitusvarmuus ja logistiikka toimii, Sinisalo kertoo.

– Taloudellinen hyöty tietenkin motivoi tuottajaa. Verkostoitumalla nykyistä tiiviimmin viljelijöillä olisi paremmat mahdollisuudet lisätä tarjontaa ja toimitusvarmuutta ja hyötystä trendistä.

Kylän Kattauksen yhteistyö kaupungin hankintayksikön kanssa on sujunut hyvin. Kilpailusäädöksiä ei ole nähty mörkönä, joka estää pienten lähiruokatoimittajien pärjäämisen tarjouskilpailuissa.

– Olemme selvittäneet kuinka lähiruokatuotteet on säädösten puolesta mahdollista ottaa tarjouspyynnöissä ja kilpailutuksissa huomioon siten, että niiden toimitus ja pärjääminen kilpailussa olisi ylipäänsä olisi mahdollista.

Kylän kattaus ei voi suosia lähiruokatuotteita hinnalla millä hyvänsä. Liikelaitoksen pitää olla kilpailukykyinen toimija ateriapalveluissa. Kaupungin antamissa rahoitusraameissa toimitaan. Taloudellista liikkumavaraa lähiruokatuotteiden määrän kasvattamiseksi on löydetty esimerkiksi määrätietoisella työllä ruokahävikin pienentämiseksi. 15 prosentin hävikistä on päästy jo noin 10 prosenttiin ja tavoitteena on pudottaa siitäkin vielä puolet pois.

Sinisalon mukaan lähiruokaa suosiva ja tarkka toimintamalli sopii Kylän Kattauksen henkilöstölle. – Olemme määrätietoisesti koulutaneet ja valmentaneet työntekijöitämme. Heillä on hyvä asenne tähän työhön. He ovat saaneet toiminnastaan myös myönteistä julkisuutta. Käytännön tekijöitä on saatu esiin, mikä on tärkeää ja motivoi jatkamaan tällä tiellä.

Ruokakulttuuri ja -kasvatus tärkeää

Kylän Kattaus -liikelaitos on aktiivisen johtajansa johdolla verkostoitunut maakunnan muiden lähiruokatoimijoiden kanssa. Tuija Sinisalo on käynyt aktiivisesti kertomassa lähiruoka-asiaa monissa tilaisuuksissa ja lisännyt näin yrittäjien ja muiden toimijoiden tietoisuutta lähiruokan mahdollisuuksista julkisissa hankinnoissa.

Tuija Sinisalo näkee lasten ja miksei vanhempienkin ruokakulttuurikasvatuksen tärkeäksi. – Tätä kasvatusteemaa täytyy pitää yllä myös Sapere-hankkeen jälkeen, Sinisalo viittaa jo päättyneeseen lasten ruokakasvatushankkeeseen. Ideoita ja toimintaa riittää. Kylän Kattaus toimi näkyvästi mm. lokakuussa koulujen ruokakulttuuriviikolla, syyskuussa toteutettiin villiruokapäivä. –Se on yksi esimerkki lähiruokateeman esillä pitämisestä. Yhtä hyvin voisimme järjestää suomalaisen ruoan teemapäivän tai teemaviikon.

Elämässä mukana.

storæenso

Ammattiosaajia tarvitaan aina – opiskele ammattiin!

NUORILLE

ELÄINTENHOITAJA

MAASEUTUYRITTÄJÄ

- Kaksoistutkintomahdollisuus!
- Lisätietoja: elina.hokkanen@pkky.fi, p. 050 407 4852

METSÄKONEENKULJETTAJA

METSÄKONEASENTAJA

METSURI-METSÄPALVELUJEN TUOTTAJA

- Metsäalan ensimmäisen vuoden opinnot voi suorittaa Valtimolla, Joensuussa ja Kajaanissa. Toisen ja kolmannen vuoden opinnot ovat Valtimolla.
- Kaksoistutkintomahdollisuus!
- Lisätietoja: mikko.saarimaa@pkky.fi, p. 050 349 7172

YHTEISHAKU 23.2.–15.3.2016
www.pkky.fi/hakijalle/hakeminen

AIKUISILLE

Maatalousalan perustutkinto ELÄINTENHOITAJA

- Lisätietoja: hannele.valkama@pkky.fi, p. 050 3400 356

Maatalousalan perustutkinto MAASEUTUYRITTÄJÄ

- Lisätietoja: marja.tapanen@pkky.fi, p. 050 596 2976

Metsäalan perustutkinto METSÄKONEENKULJETTAJA METSÄKONEASENTAJA

- Lisätietoja: mikko.saarimaa@pkky.fi, p. 050 349 7172

Metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto METSURI-METSÄPALVELUJEN TUOTTAJA

- Lisätietoja: mikko.saarimaa@pkky.fi, p. 050 349 7172

Puutarha-alan perustutkinto PUUTARHURI

- Lisätietoja: helena.jamsen@pkky.fi, p. 050 308 9864

Luonnontuotealan ammattitutkinto

- Lisätietoja: pirjo.korhonen@pkky.fi

Voit suorittaa tutkinnon myös oppisopimuksella!
 Lisätietoja: www.pkky.fi/oppisopimus tai
pirjo.korhonen@pkky.fi

Pohjois-Karjalan
ammattiopisto

Pohjois-Karjalan
aikuisopisto

Jäsenedut liitoittain

Lisätietoja liiton nettisivuilta tai toimistolta.

MTK-Etelä-Savo

www.mtk.fi/etelasavo

Oy Woikoski Ab
 Suur-Savon Sähkö Oy
 Wintunix -tietoturvapalvelut
 Pk-Rengas Oy
 Suonentieto Oy
 Biofenno Ay

MTK-Keski-Suomi

www.mtk.fi/keskisuomi

Kylpylähotelli Peurunka
 Ot AGA Ab
 ETRA Megacenter
 Würth Center
 Asianajotoimistojen
 palveluja
 Suonentieto Oy

MTK-Pohjois-Karjala

www.mtk.fi/pohjoiskarjala

Ilmakangas
 Joen Kenkä Lavikainen Oy
 Nettitieto Oy
 Break Sokos Hotel Bomba, Nurmes
 TM - Sähköpalvelu
 Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
 Oy Woikoski Ab

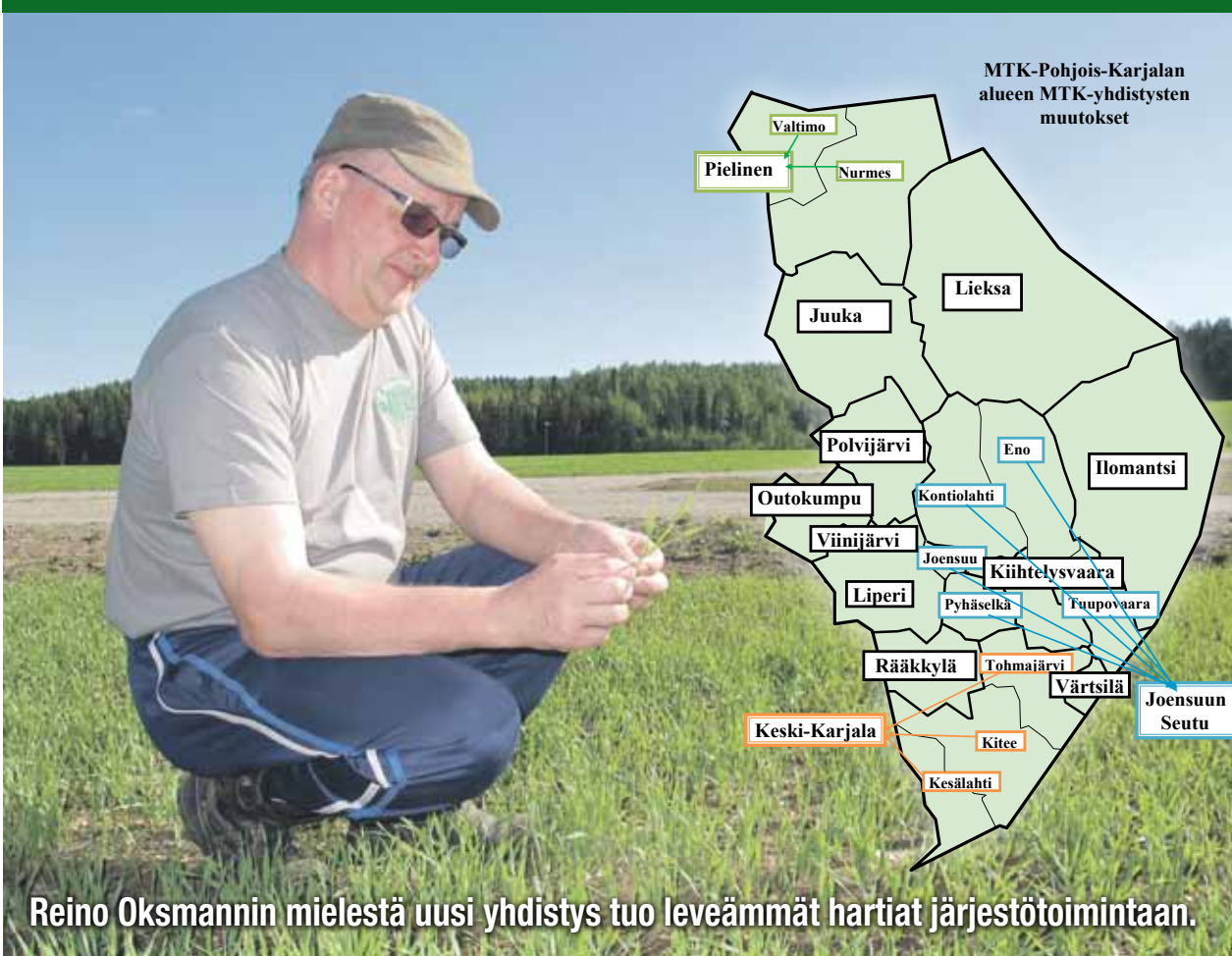
MTK-Pohjois-Savo

www.mtk.fi/pohjoissavo

Savon Voima
 Kylpylähotelli Kunnonpaikka
 Asianajopalvelut
 Suonentieto
 Biofenno Avoin yhtiö
 Woikoski

MTK:n valtakunnalliset jäsenedut:
www.mtk.fi/jasenyyt/jasenedut/

Reino Oksmannin mielestä uusi yhdistys tuo leveämmät hartiat järjestötoimintaan.

Yhdistymisestä uutta voimaa järjestötoimintaan

Pohjois-Karjalan MTK yhdistyskentässä on jo parin vuoden ajan tapahtunut yhdistysten yhdistymisiä. MTK – Kitee ja – Kesälahti muodostivat MTK – Keski-Karjalan, johon tänä vuonna liittyy MTK – Tohmajärvi. MTK – Nurmes ja – Valtimo muodostivat MTK – Pielisen.

Joensuun seudulla on muutaman vuoden mietitty ja käyty keskusteluja yhdistysten yhdistymisistä kuntaliitosten myötä. Joensuun kaupungin alueella toimii viisi MTK-yhdistystä, jotka ovat tehneet vaihtelevasti yhteistyötä. Joensuun vieruskunnassa toimii MTK

– Kontiolahti, joka on tehnyt aktiivista yhteistyötä joensuulaisen MTK – Enon kanssa useita vuosia. Enon ja Kontiolahden välillä syntyi keskustelu voimien yhdistämisestä yli kuntarajojen jäsenmäärän laskiessa.

Neuvottelut käynnistettiin viime vuonna ja siihen pyydettiin mukaan myös Joensuun muut MTK-yhdistykset Joensuu, Kiihtelysvaara, Pyhäselkä ja Tuupovaara. Kaikki muut näyttivät yhdistymiselle vihreää valoa paitsi Kiihtelysvaara, joka jäi tässä vaiheessa pois yhdistymisprosessista.

Yhdistymisen tahtotila konkretisoi-

tui aiesopimuksessa. Aiesopimukseen kirjattiin sellaiset asiat, jotka olivat yhdistyksille tärkeitä niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti. Muun muassa MTK – Joensuuta tukevan säätiön avustus kirjattiin sopimukseen periaatteella, että se tukee edelleenkin MTK – Joensuun toimialueen jäsenen järjestötoimintaa kohdennetulla avustuksella uudessa yhdistyksessä. Vakiintuneita toimintoja ja tilaisuuksia jatketaan kaikkien osalta ja ovat avoimia kaikille uuden yhdistyksen jäsenille. Johtokuntapaikat jakautuivat luontevasti jäsenmäärän mukaan.

Yhdistysten nokkamiehille esitettiin kolme kysymystä yhdistymiseen liittyen.

- Mitkä olivat syyt MTK – Joensuun Seutu ry:n perustamiseen?
- Oliko yhdistyminen vaikeaa ja miten ratkaisitte mahdolliset yhdistymisongelmat?
- Miten näette uuden yhdistyksen tulevaisuuden ja pystyykö se vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin?

Urho Puustinen, Pyhäselkä

- Toimijoiden väheneminen ja yhdistyksen talouden kiristyminen. Isommalla saa enemmän vaikutusvaltaa. Tapahtumissa väki vähenee. Kun on suuremmalla pohjalla yhdistys, niin tapahtumissa on enemmän väkeä.
- Loppukädessä sujui kivuttomasti ja hyvin, yhdessä tekemisen henki oli selvästi ilmassa. Hyvässä hengessä käydyt neuvottelut, joissa kaikki olivat tasapuolisesti mukana.
- Paremminkin varmaan voi olla enemmän toimintaa. Aktiivihenkilöitä löytyy varmaan helpommin. Väen vaihtuessa saadaan uusia tuulia ja uusia ajatuksia, uusia ajattelumalleja tehdä ja toimia tuottajien hyväksi. Vanhat helposti jämähtää vanhoihin kaavoihin, ehkä väsähtää toimintatapoihin ja tekemiseen. Näen paljon hyviä mahdollisuuksia uudessa yhdistyksessä. Jäsentenkin kannalta hyvä kun tutustuu uusiin ihmisiin, saa uusia yhteyksiä ja uusia yhteistyökuvioita. On laajempi pohja tuoda yhteisiä asioita esille eri suuntiin.

Reino Oksman, Eno

- Leveämpien hartioiden kautta toivotaan, että "voimaa" olisi enemmän. Talous huolettava - jäsenmaksutason kohtuullisena pitäminen. Aika näyttää onnistutaanko siinä. Jäsenmäärän huolettava väheneminen Paikallisen edunvalvonnan paraneminen, esim. Joensuun kaupunkiin ja sponsorien suuntaan vakuuttavampi yhdistys.
- Enon yhdistyksen osalta tämä oli selvä asia. Osalla yhdistyksillä on sellaista toimintaa, jonka soveltamisessa oli pientä viilaamista, mutta ne pyritään säilyttämään mahdollisuuksien mukaan uuden yhdistyksen ohjelmissa, koskien yhdistyksien koko jäsenkuntaa.
- Toiveet uuden Joensuun seudun MTK-yhdistyksen tulevaisuudelle on myönteiset, ainahan alku tuo omat hankaluutensa, mutta kun asiat saadaan rullaamaan niin eiköhän se ura ole selvä ja katsotaan eteenpäin toimien maaseudun ja tuottajien asian eteen.

Veli Nuutinen, Kontiolahti

- Aktiivinen tuottajaväki on vähentynyt, toivomme että osallistujia olisi enemmän kokouksiin ja tapahtumiin.
- Ei ollut vaikeaa, ei ongelmia.
- Valoisampana, kuin jos jokainen olisi omanaan, toivomme niin.

Jukka Nieminen, Joensuu

- Se oli tuota, toimihenkilöiden puute ikääntymisen myötä.
- Varsinaisia ongelmia ei ollut. Aiesopimukseen kirjattiin sellaisia asioita, joita nähtiin tärkeitä kullekin yhdistykselle, kuten Joensuulle säätiön rahoitus ja Pyhäselälle stipendiraahasto.
- Toivotaan, että hyvästi. Jäsenmäärä antaa pohjaa toimia laajemmin ja toimijoita saadaan mukaan helpommin.

Alueelliset metsätoimihenkilöt

etunimi.sukunimi@mtk.fi

Timo Leskinen
kenttäjohtaja
Etelä-Savo
0400 754 235

Jukka Hujala
kenttäpäällikkö
Pohjois-Savo
0400 570 633

Pauli Rintala
kenttäpäällikkö
Keski-Suomi
040 838 1662

Simo Takalammi
lakimies
Pohjois-Karjala
0400 765 277

Turvallisuutta tilakauppaan metsäammattilaisilta

Järvi-Suomen Metsätilat Oy LKV

Minna Canthin katu 11 B, 70100 Kuopio
puh. 045 341 6990
www.metsatilat.fi/jarvisuomi

Yhteistyössä metsänhoitoyhdistysten kanssa

Maataloustuottajain Itä- ja Keski-Suomen liittojen tiedotuslehti 2015

Etelä-Savo
Pohjois-Savo
Pohjois-Karjala
Keski-Suomi

BEST WESTERN Spahotel Casino
-lomasi keskellä Savonlinnää!

Nauti kylpylän lämmöstä ja piipahda pihan yli Savonlinnasaliin teatteriin.

Keväällä 2016 ohjelmistossa:

- Tukkijoella 73 €/hlö/vrk • Neiti Julie 66 €/hlö/vrk
- Pekka Töpöhäntä 170 €/perhe (2 aik. ja 2 lasta)/vrk

Sis. majoituksen 2 hengen huoneessa tai perhehuoneessa, aamiaisen, kylpylän ja kuntosalin käytön sekä teatterilipun.

MTK:n jäsenille 30.6.2016 asti päivän huonehinnasta -10%

Varaukset ja lisätiedot:
puh. 015 7395430 tai myynti@spahotelcasino.fi

SPAHOTEL CASINO
Savonlinna, Finland

Kylpylaitoksentie 7, 57130 Savonlinna | www.spahotelcasino.fi

Päätoimittaja: Vesa Kallio Toimittaja: Päivi Luostarinen
Ilmoitusmyynti: Savonlinnan Mediat Oy Painopaikka: Lehtispäät Oy
Jakelu: Kaikki MTK liittojen jäsenet osoitteellisesti jakeluna Maaseudun tulevaisuuden välissä. Lehteä jaetaan myös MTK:n yhteistyökumppaneille.

AIKUINEN, KOULUTTAUDU OSAAJAKSI!

Tarjoamme monipuolista luonnonvara-alan koulutusta Mikkelissä Salosaaressa.

HAUSSA OLEVA KOULUTUS:

METSÄKONEENKULJETTAJA, metsäalan perustutkinto
Metsäkoneenkuljettaja voi erikoistua koneelliseen puutavaran valmistamiseen tai puutavaran lähikuljetukseen.

MAASEUTUYRITTÄJÄ, maatalousalan perustutkinto
Maaseutuyrittäjänä osaat tehdä töitä monipuolisesti erilaisissa maaseutuyrityksissä. Opintojen aikana saat perustiedot mm. maan kasvukunnon ylläpidosta, maaseutuyrittämisestä, tuotantoeläimistä, metsien hoitamisesta ja kasvien kasvuun vaikuttavista tekijöistä.
Koulutus täyttää sukupolven vaihtajalle pakollisen koulutuksen ehdot.

Haku päättyy 27.11.2015. Aloitus 11.1.2016

Lisätietoja: www.esedu.fi/luonnonvara

Etelä-Savon ammattiopisto
Mikkeli, Pieksämäki, Juva
www.esedu.fi

Turvasytytin vähentää valaisin-paloja merkittävästi maatiloilla

Pienillä teoilla ja vähäisellä vaivalla voidaan parantaa ratkaisevasti maatilankin turvallisuutta. Tavallisen loisteputkivalaisimen sytyttimen vaihtaminen turvasytytimeen estää valaisinpaloja tehokkaasti.

Valaisimet aiheuttavat vuosittain lukuisia isojakin tuotantorakennusten tulipaloja. Näiden lisäksi sattuu paljon läheltä piti tilanteita, joissa pahemmalta säästytään vain ihmisen valppauden ansiosta. Vahinkojen syynä on yleensä valaisimen sopimattomuus tuotantotiloihin, niiden ikä, epäpuhtaudet sekä kuristimien ja loisteputkien viat.

”Valitettavasti monet valitsevat halvimman valaisimen eikä aina muisteta tarkistaa edes sen sopivuutta tuotantotiloihin”, riskipääl-

likkö **Juhani Savolainen** LähiTapiolasta kertoo.

Kun loisteputki tai kuristin menee epäkuntoon, normaali sytytin yrittää sytyttää valaisinta uudelleen ja uudelleen. Loisteputket alkavat välkkyä. Tämän seurauksena valaisimen lämpötila nousee yli 100 asteeseen — joskus jopa 200 asteeseen. Kuumeneminen aiheuttaa alkavan palon valaisimen muovirakenteissa ja suurpalonuhan ympäristössä.

Savolainen kertoo löytävänsä lähes jokaisella tilakäynnillä välk-

kyviä loisteputkia. Hän on harmikseen huomannut, että isännät tarttuvat lamppujen vaihtoon aivan liian hitaasti. Osittain tähän on syynä lamppujen hankala sijainti usein korkealla kattorakenteessa tai eläintilojen yläpuolella. Erityisesti paloriskiä lisäävät eläintiloissa olevat niin sanotut yövalot, jotka ovat toiminnassa ympäri vuorokauden.

Paloriskin lisäksi kuumana hehkuvat loisteputket lisäävät tuntuvasti maatilojen sähkönkulutusta.

LähiTapiola jakaa turvallisia sytyttimiä

”Loisteputkista lähtevät tulipalot voidaan estää niin sanotulla turvasytyttimellä, joka katkaisee valaisimesta virran, jos kuristin tai loisteputki menee epäkuntoon. Näin valaisimet eivät hehku vaarallisina”, Savolainen muistuttaa.

LähiTapiola haluaa olla tukemassa maatiloilla tehtävää turvallisuustyötä. Jotta mahdollisilta valaisinpaloilta vältyttäisiin, LähiTapiola jakaa vakuutuskartituksen yhteydessä maatiloille turvasytyttimiä. Kysy sytyttimiä omalta LähiTapiolan yhteyshenkilöltäsi.

Kolme hyvää syytä ottaa LähiTapiolan Kantri maatilan vakuutus

1. Saat käyttöösi parhaat maa- ja metsätalouden vakuutus-asiantuntijoiden palvelut sekä uuden johtavan maatilan vakuutuksen, Kantrin.
2. Parhaat ja laajimmat henkilövakuutusratkaisut ovat käytössäsi.
3. Kun valitset Tuotantoeläinvakuutuksessa jälleenhankintahinnan eläinten korvauserusteeksi, voit vahingon sattuessa hankkia tilalle nuoret tuotantoeläimet.

Lue lisää osoitteessa: lahitapiola.fi/maatilavakuutus

Palveluntarjoajat: LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö, LähiTapiolan alueyhtiöt, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö, LähiTapiola Varainhoito Oy (LähiTapiolan rahastoja hallinnoi FIM Varainhoito Oy).

15 % ALENNUS METSÄVAKUUTUKSESTA

LähiTapiolan asiakkaana ja MTK:oon kuuluvan metsänhoitoyhdistyksen* jäsenenä saat 15 % alennuksen metsävakuutuksesta kun sinulla on vähintään 10 000 euron vakuutusellinen säästämisen tai sijoittamisen palvelu LähiTapiolasta.

* pl. Pääjärven metsänhoitoyhdistys

VIISAS-PALVELU | Hajautettu ja maltillinen varainhoitoratkaisu.

KORKO-OMAVARA | Turvallinen ja vakaa.

RAHASTO-OMAVARA | Omatoimiselle sijoittamiselle.

VAURAS-PALVELU | Yli 20 000 euron sijoitusvarallisuudelle.

PRIVATE BANKING | Yli 100 000 euron sijoitusvarallisuudelle.

Kysy lisää LähiTapiolan toimistosta,
soittamalla **09 453 8500** tai osoitteesta
www.lahitapiola.fi/maatilat.

Palveluntarjoajat: Säästöhenki- ja sijoitusvakuutukset: LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö. Omaisuudenhoito, toimeksiantojen välittäminen ja sijoitusneuvonta: LähiTapiola Varainhoito Oy. LähiTapiola-rahastoja hallinnoi FIM Varainhoito Oy. LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö toimii LähiTapiola Varainhoidon sidonnaisasiamiehenä.

Hyvä maataloustuottaja ja maaseutuyrittäjä

ME ELY-KESKUKSISSA HALUAMME PITÄÄ HYVÄÄ HUOLTA MAASEUDUN YRITYKSISTÄ JA NIIDEN TOIMINTAEDELLYTYKSISTÄ, PARANTAA MAATILOJEN KILPAILUKYKYÄ JA ELINKELPOISUUTTA SEKÄ LISÄTÄ RUOANTUOTANNON ARVOSTUSTA.

ELY-keskusten maatalouden tukikohteet ovat pysyneet suunnilleen samoina kuin edellisellä ohjelmakaudella. Maatilojen kehittämiseen tukea saa tilan hankintaan ja investointeihin. Tuki koostuu pääosin avustuksesta ja korkotuesta hankinnasta johtuville lainoille. Kotieläintiloilla ja kasvihuone-tuotannossa myös valtiontakausta voi olla mahdollinen.

NUOREN VIJELIJÄN ALOITUSTUESTA saat apua, kun olet alle 41-vuotias ja aloitat viljelijänä ensimmäistä kertaa. Tuki helpottaa elinkeinon siirtymistä sukupolvelta toiselle. Huolellinen liiketoimintasuunnitelma ja riittävä osaaminen luovat menestymisen eväät.

MAATALOUDEN INVESTOINTITUET ovat tehokas työkalu rakentaessasi maatilasi tulevaisuutta. Investointitukea voi saada tuotantoa varten tarvittavien rakennusten uudisrakentamiseen, laajentamiseen, peruskorjaamiseen tai hankkimiseen, eräisiin kone- ja laitehankintoihin sekä salaojitusta varten.

Lisätietoja tukiehdosta löydät Maaseutuviraston sivuilta www.mavi.fi

MAASEUTU 2020

MAASEUDUN YRITYSTUET luovat mahdollisuuksia eri alojen yrittäjille toiminnan kehittämiseen. Yritystukien tavoitteena on maaseudun toimeentulomahdollisuuksien ja työpaikkojen lisääminen. Maaseudulle tarvitaan uusia yrityksiä, mutta yhtä tärkeää on kannustaa nykyisiä yrittäjiä kehittämään ja laajentamaan toimintaansa.

PERUSTAMISTUESTA saat apua yrityksen alkutaipaleelle, kun käynnistät yritystoimintaasi.

Aloittavat ja laajentavat yritykset voivat saada **INVESTOINTITUKEA** muun muassa rakentamiseen ja koneiden hankintaan.

Yrittäjät voivat yhdessä ja yhteistyössä kehittäjäorganisaatioiden kanssa nyt aiempaa tavoitteellisemmin kehittää toimialansa kannattavuutta. **YHTEISTYÖHANKKEESSA** voi esimerkiksi muodostaa ketjuja tai klustereita, pilotoida tai kehittää mikroyritysten yhteistä markkinointia.

ELY-keskukset palvelevat

ELY-keskuksen vaihe: p. 0295 024 000
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

MAASEUTUASIAINTUNTIJAT

Etelä-Savon ELY-keskus

Maatalous: Mikko Ukkonen 0295 024 100
Hannu Korhonen 0295 024 054
Yritystuet: Outi Kaihola 0295 024 047
Jukka Kotro 0295 024 057

Keski-Suomen ELY-keskus

Maatalous: Jyrki Ijäs 0295 024 547
Yritystuet: Panu Kässi 0295 024 567
Risto Piesala 0295 024 585

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Maatalous: Tapio Leinonen 0295 026 073
Mauri Räsänen 0295 026 100
Yritystuet: Tapani Mikkonen 0295 026 079
Seija Varis 0295 026 114
Mauri Räsänen 0295 026 100

Pohjois-Savon ELY-keskus

Maatalous: Juha Ikäheimo 0295 026 010
Yritystuet: Pekka Stjerna 0295 026 625

MAATALOUDEN INVESTOINTITUKIKOHTTEITA ovat esimerkiksi:

- Lypsy- ja nautakarjatalouden rakentamisinvestoinnit
- Sikatalouden rakentamisinvestoinnit
- Siipikarjanlihan tuotannossa tarvittavat rakentamisinvestoinnit
- Lammas- ja vuohitalouden rakentamisinvestoinnit
- Hevosten kasvattamisessa tarvittavat rakentamisinvestoinnit
- Mehiläistaloudessa tarvittavat rakentamisinvestoinnit sekä kone- ja laitehankinnat
- Turkistaloudessa varjotalojen, eristämättömien eläinhallien, käsittelytilojen, lantalojen sekä tuotantovarastojen rakentamisinvestoinnit
- Kasvihuone-tuotannossa tarvittavat rakentamisinvestoinnit sekä elintarvikekäyttöön viljeltävän puutarhakasvin tuotannossa tarvittavan kasvutunnelin hankinnat
- Viljan tai heinän kuivaamiseen tarkoitetun kuivaamon rakentamisinvestoinnit sekä viljan vaunukuivureiden hankinnat
- Pellon salaojittaminen ja säätösalojitus
- Perunan tai sokerijuurikkaan nostokoneen hankinta yhteiskäyttöön.
- Maataloustuotannossa välttämättömät tuote-, tuotantopanos- ja tarvikevarastojen rakentamisinvestoinnit.
- Maatalouskoneiden säilytykseen käytettävän varaston rakentaminen.
- Maatilan energiantuotannossa tarvittavat rakentamisinvestoinnit.
- Maataloustuotteiden myyntikunnostamiseen tarvittavat rakentamisinvestoinnit ja koneen tai laitteen hankinnat
- Työympäristöä, tuotantohygieniaa, eläinten hyvinvointia tai ympäristön tilaa edistävät investoinnit